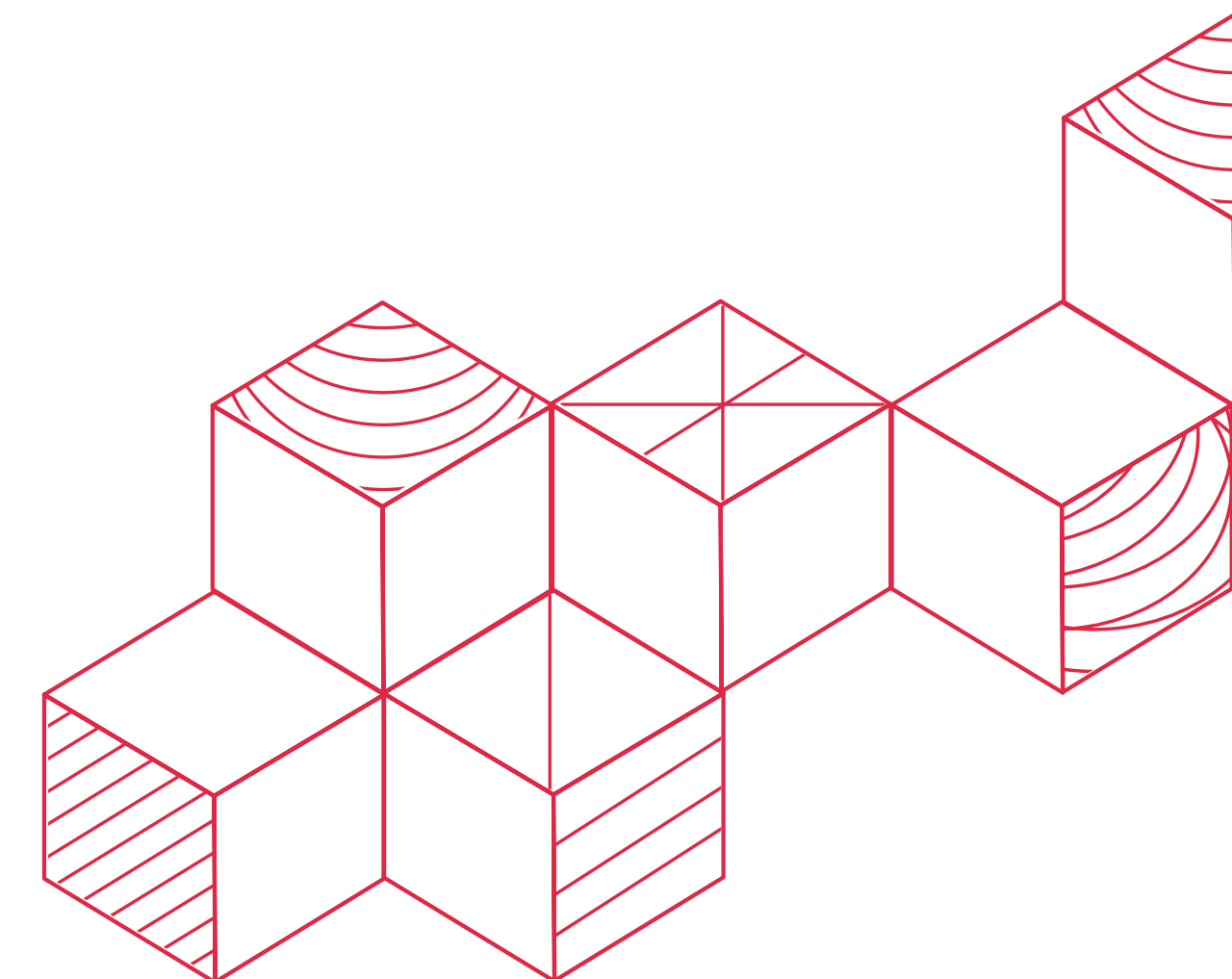

Raport Roczny 2023

Gramy dla polskiej nauki

Narodowe Centrum Nauki

ul. Twardowskiego 16
30-312 Kraków
tel. +48 12 341 90 03
e-mail: biuro@ncn.gov.pl
www.ncn.gov.pl

 @NarodoweCentrumNauki

 @ncn_gov_pl

 NCN National Science Centre

 @NCN_PL

 @ncngovpl

Projekt/skład: Studio Graficzne PAPER CUT

Zdjęcia: Michał Łepecki

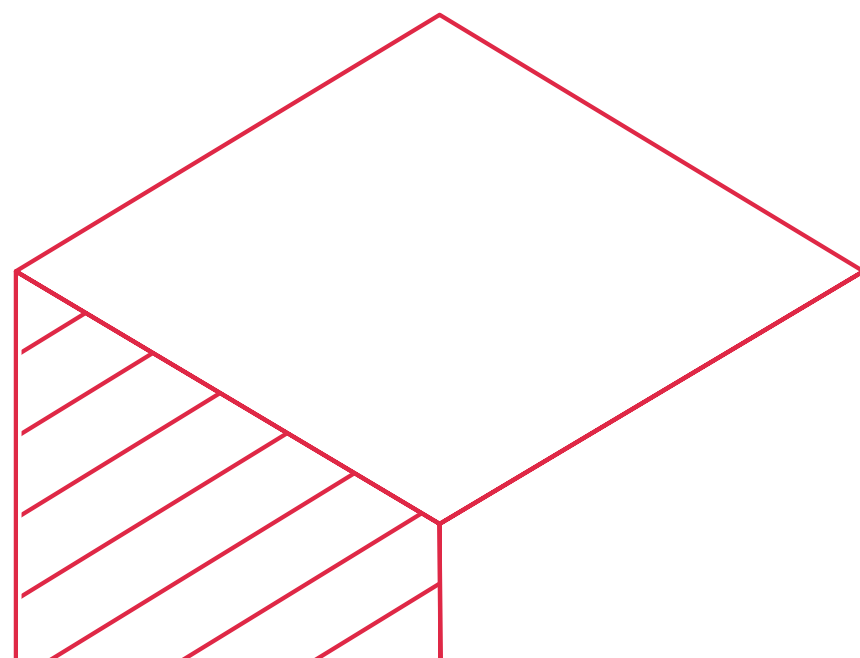
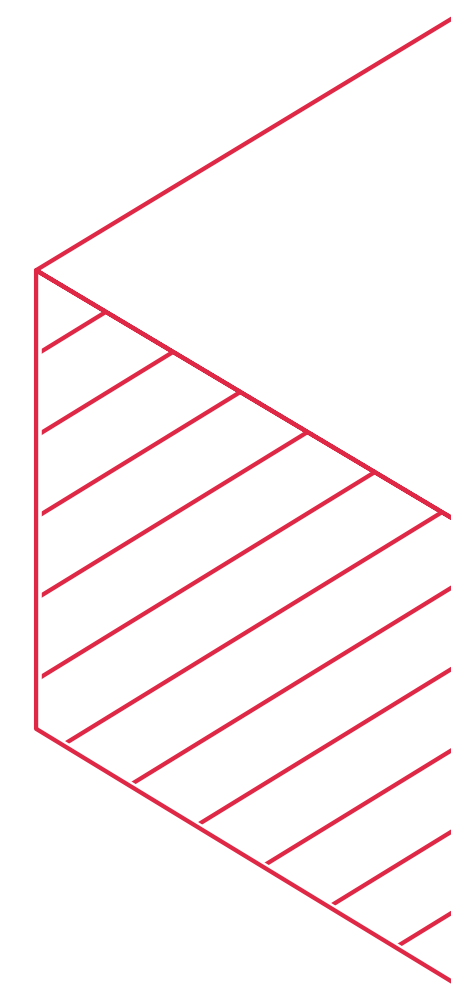
#ludzieniebudynki

Badania
podstawowe
są esencją nauki

Spis treści

0 Narodowym Centrum Nauki	4
Informacje ogólne	5
Kalendarium 2023	6
Struktura organizacyjna	7
Realizacja zadań w 2023 r.	9
NCN w liczbach	10
Panele Narodowego Centrum Nauki	11
Konkursy krajowe NCN 2023	12
Finansowanie badań podstawowych	15
Liderzy konkursów NCN w 2023 r.	17
Autorzy wniosków	18
Młodzi naukowcy	19
Proces oceny wniosków	20
Eksperti	21
Komisja Odwoławcza Rady NCN	23
Nadzór nad realizacją badań naukowych	24
Współpraca międzynarodowa	25
Nagroda Narodowego Centrum Nauki 2023	33
Promocja	34
Koszty zadań realizowanych przez Centrum	38
Przykłady finansowanych projektów	39

0 Narodowym Centrum Nauki

Informacje ogólne

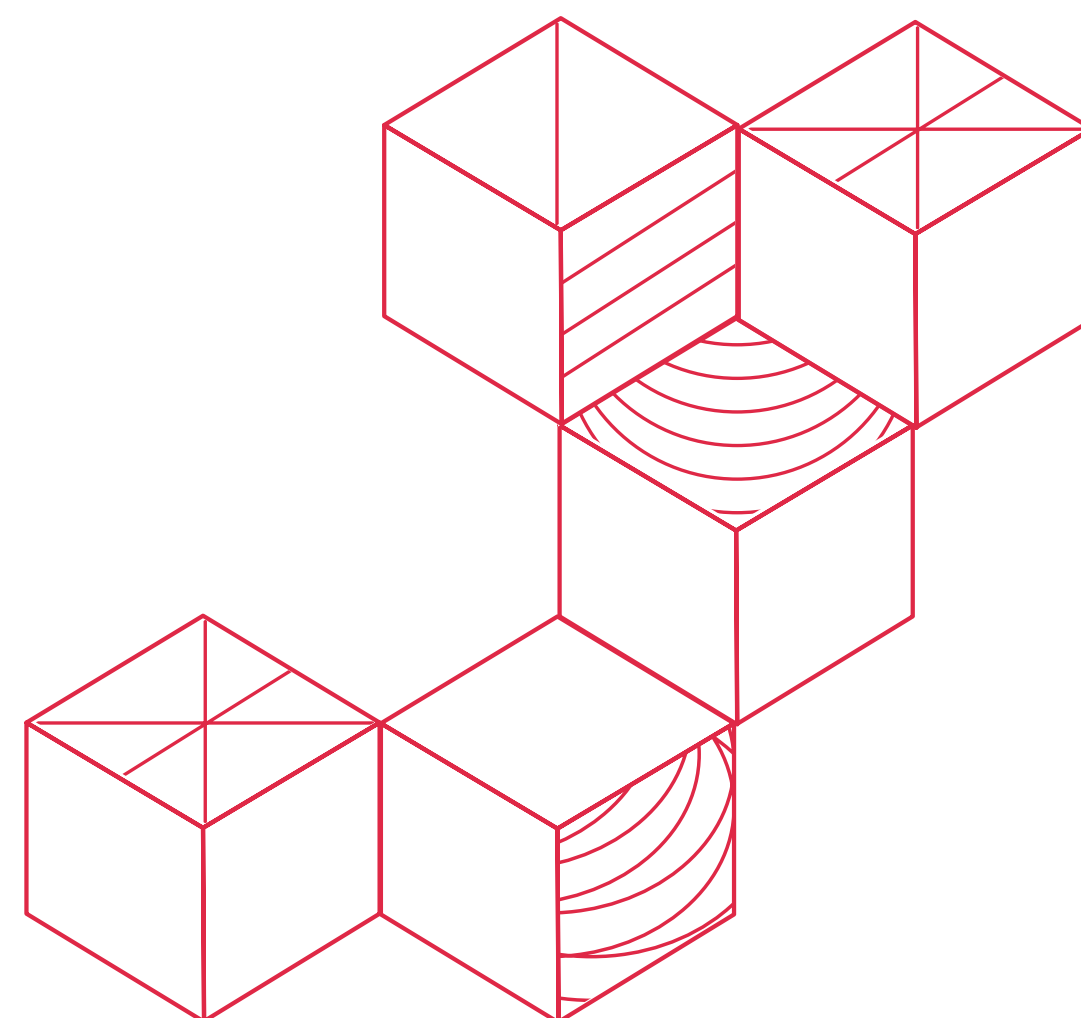
Jesteśmy agencją wykonawczą finansującą badania podstawowe prowadzone w polskich jednostkach naukowych. Badania podstawowe to prace empiryczne lub teoretyczne podejmowane przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne.

Posiadamy szeroką ofertę konkursów na projekty badawcze lub pojedyncze działania naukowe. Finansujemy również staże i stypendia. Każdy badacz, niezależnie od wieku, posiadanego doświadczenia, stopnia lub tytułu naukowego oraz uprawianej dyscypliny znajdzie konkurs dostosowany do swoich potrzeb.

Zespoły ekspertów kierują do finansowania tylko najlepsze projekty, co jest możliwe dzięki dwuetapowej, środowiskowej procedurze oceny wniosków. Eksperti biorą pod uwagę zarówno wartość pomysłu badawczego, jak i dorobku naukowego wykonawcy. W czasie trwania projektu monitorujemy przebieg finansowanych badań: przyjmujemy i weryfikujemy raporty roczne z projektów oraz przeprowadzamy kontrole w siedzibach jednostek realizujących badania.

Ponadto inspirujemy finansowanie badań podstawowych ze środków pochodzących spoza budżetu państwa, upowszechniamy w środowisku naukowym informacje o ogłaszanych konkursach oraz nawiązujemy współpracę międzynarodową. Jesteśmy koordynatorem programu QuantERA, sieci 41 agencji finansujących badania w obszarze technologii kwantowych, oraz programu CHANSE – tworzonego przez 27 instytucji finansujących badania w obszarze

humanistyki i nauk społecznych. Programy te mogą być realizowane dzięki wykorzystaniu środków Unii Europejskiej z programu Horyzont 2020. NCN jest także operatorem obszaru „Badania” w zakresie badań podstawowych finansowanego z funduszy EOG i funduszy norweskich. Jesteśmy również koordynatorem działań krajowych w Europejskim Partnerstwie na rzecz Biodiversity Biodiversa+ współfinansowanym ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu Horyzont Europa.

Misja

Podniesienie jakości i efektywności badań naukowych dzięki konkurencyjnemu systemowi przyznawania grantów oraz wzrost znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej.

Zasady

- identyfikacja i finansowanie najlepszych badań naukowych
- otwarcie na globalną naukę, umiędzynarodowienie
- inkluzywność oferty i nienarzucanie odgórnego tematyki badań
- docenianie znaczenia młodego pokolenia
- bezstronność, transparentność procedur, rygorystyczne procedury dotyczące konfliktu interesów
- niezależność i apolityczność działania
- służebność wobec środowiska naukowego

Kalendarium 2023

7 lutego

swoją premierę miał pierwszy odcinek podcastu NCN. W ten sposób rozpoczęliśmy cykl rozmów o sprawach istotnych dla środowiska naukowego i funkcjonowania nauki w Polsce

10-11 maja

we Wrocławiu odbyły się dziewiąte Dni Narodowego Centrum Nauki

2 sierpnia

ogłosiliśmy prestiżowy konkurs IMPRESS-U, którego celem jest wsparcie potencjału naukowego w Ukrainie i otwarcie nowych możliwości współpracy naukowców polskich i ukraińskich z naukowcami z USA oraz krajów bałtyckich

6-7 listopada

zorganizowaliśmy drugi EOSC Festival. The National Tripartite Event Poland, który odbywał się w siedzibie NCN oraz online

16 listopada

w siedzibie NCN w Krakowie miała miejsce konferencja promująca program Badania Podstawowe finansowany w ramach III edycji funduszy norweskich i EOG

16 lutego

prof. Krzysztof Józwiak z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie został kandydatem na stanowisko dyrektora NCN. Rada NCN podjęła uchwałę w sprawie przedstawienia jego kandydatury Ministrowi Edukacji i Nauki

19-20 czerwca

w siedzibie NCN w Krakowie odbyło się drugie POLONEZ BIS kick-off meeting

1-2 czerwca

w Tallinie odbyła się konferencja sieci CHANSE poświęcona zmianom społecznym i kulturowym w epoce cyfrowej

31 października

prof. Krzysztof Józwiak odebrał nominację na stanowisko dyrektora NCN

11 października

podczas uroczystości w krakowskich Sukiennicach wręczyliśmy Nagrody NCN 2023. Laureaci: Katharina Boguslawski, Karolina Ćwiek-Rogalska i Łukasz Opaliński.

30 listopada - 1 grudnia

gościliśmy ponad 100 naukowców i naukowców, którzy wzięli udział w trzecim i zarazem ostatnim spotkaniu kick-off programu POLONEZ BIS

22-23 listopada

w Madrycie odbyła się konferencja dotycząca technologii kwantowych w Europie, organizowana przez konsorcjum QuantERA. Prace konsorcjum koordynuje NCN

Struktura organizacyjna

Dyrekcja NCN

Narodowym Centrum Nauki kieruje dyrektor wyłoniony w drodze konkursu przez Radę NCN, powołany przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Dyrektor reprezentuje Centrum na zewnątrz, odpowiada za realizację zadań ustawowych i gospodarkę finansową Centrum. Od marca 2015 r. do marca 2023 r. funkcję tę pełnił prof. dr hab. Zbigniew Błocki. W okresie od marca do października 2024 prof. Błocki kierował pracami Centrum jako p.o. dyrektor. 31 października 2023 r. nominację na stanowisko dyrektora NCN odebrał prof. Krzysztof Józwiak.

Rada NCN

Rada Narodowego Centrum Nauki składa się z 24 wybitnych naukowców reprezentujących różne dyscypliny nauki. Do obowiązków Rady należy m.in. określanie priorytetowych obszarów badań podstawowych zgodnych ze strategią rozwoju kraju, określanie warunków przeprowadzania konkursów na projekty badawcze, ustalanie wysokości środków na nie przeznaczonych, ogłaszanie konkursów na stypendia doktorskie i staże po uzyskaniu stopnia naukowego doktora.

Rada wybiera również członków zespołów ekspertów oceniających wnioski o finansowanie projektów badawczych.

Biuro

Biuro NCN składa się z działów i zespołów skupionych w trzech pionach: projektowym, organizacyjnym i finansowym. Jest odpowiedzialne za obsługę konkursów na projekty badawcze, w tym organizację procesu oceny wniosków i obsługę posiedzeń zespołów ekspertów. Pracownicy biura zajmują się również bieżącym wsparciem grantobiorców realizujących projekty, zarządzają procesem podpisywania umów o finansowanie projektów, sprawują nadzór nad ich realizacją, podejmują współpracę międzynarodową w zakresie finansowania badań, we współpracy z Radą i koordynatorami dyscyplin. Zajmują się także upowszechnianiem w środowisku naukowym informacji o konkursach NCN, zagadnieniami związanymi z otwartą nauką oraz realizacją innych zadań zleconych przez MNiSW.

Koordynatorzy dyscyplin

Koordynatorzy dyscyplin zajmują się organizacją prac zespołów ekspertów oraz przeprowadzaniem konkursów na realizację projektów badawczych. Dbają o zapewnienie ich właściwego, bezstronnego i rzetelnego przebiegu. Koordynatorzy posiadają co najmniej stopień naukowy doktora i są wybierani w drodze otwartego konkursu. Pracują w trzech zespołach: nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce (HS), nauk ścisłych i technicznych (ST) oraz nauk o życiu (NZ).

Do zadań koordynatorów dyscyplin należy również formalna ocena złożonych wniosków oraz analiza przygotowanych przez ekspertów opinii pod względem rzetelności i bezstronności. Koordynatorzy współpracują także z Radą Centrum w sprawach dotyczących realizowanej polityki badań naukowych. W ramach upowszechniania w środowisku naukowym informacji o przeprowadzanych konkursach koordynatorzy prowadzą spotkania informacyjne oraz szkolenia dla potencjalnych wnioskodawców.

Skład Rady 2022-2023

prof. dr hab. Robert Hasterok – przewodniczący

Nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce

prof. dr hab. Krystyna Bartol

prof. dr hab. Justyna Chodkowska-Miszczuk

dr Diana Dajnowicz-Piesiecka

prof. dr hab. Mariola Łaguna

prof. dr hab. Piotr Roszak

prof. dr hab. Tomasz Zaleśkiewicz

prof. dr hab. Wojciech Dajczak

prof. dr hab. Piotr Kopiec

dr hab. Joanna Golińska-Pilarek

dr hab. Bogusław Przywora

dr hab. Bogumił Szady

Nauki ścisłe i techniczne

prof. dr hab. Tomasz Dietl (od 8.03.2023 r.)

dr hab. inż. Krzysztof Fic

dr hab. inż. Alicja Kazek-Kęsik

prof. dr hab. Stefan Dziembowski

prof. dr hab. Grzegorz Karch

prof. dr hab. Bronisław Rudak

Nauki o życiu

prof. dr hab. inż. Monika Kaczmarek

prof. dr hab. inż. Barbara Klajnert-Maculewicz

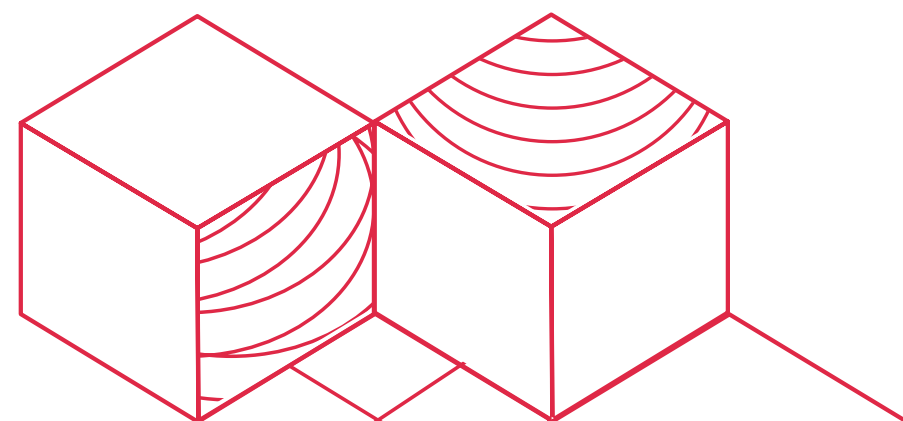
prof. dr hab. n. med. Piotr Skarżyński

prof. dr hab. Adam Zajac (do 12.01.2023 r.)

prof. dr inż. Stanisław Karpiński

dr hab. inż. Krystian Marszałek

prof. dr hab. n. med. Anetta Undas

Schemat organizacyjny

Rada NCN

Dyrektor NCN
Zastępca dyrektora NCN

Pion organizacyjny

nadzorowany przez kierownika DSO

- Dział Spraw Organizacyjnych
- Zespół ds. Teleinformatycznych
- Samodzielne stanowisko: analityk ds. systemów teleinformatycznych
- Zespół ds. Informacji i Promocji

Pion finansowy

nadzorowany przez Głównego Księgowego

- Dział Finansowo-Księgowy
 - └ Zespół Finansowy
 - └ Zespół Księgowy
- Dział Rozliczania Projektów Badawczych, Staży i Stypendiów
- Zespół ds. Kontroli i Audytu
- Samodzielne stanowisko ds. controllingu

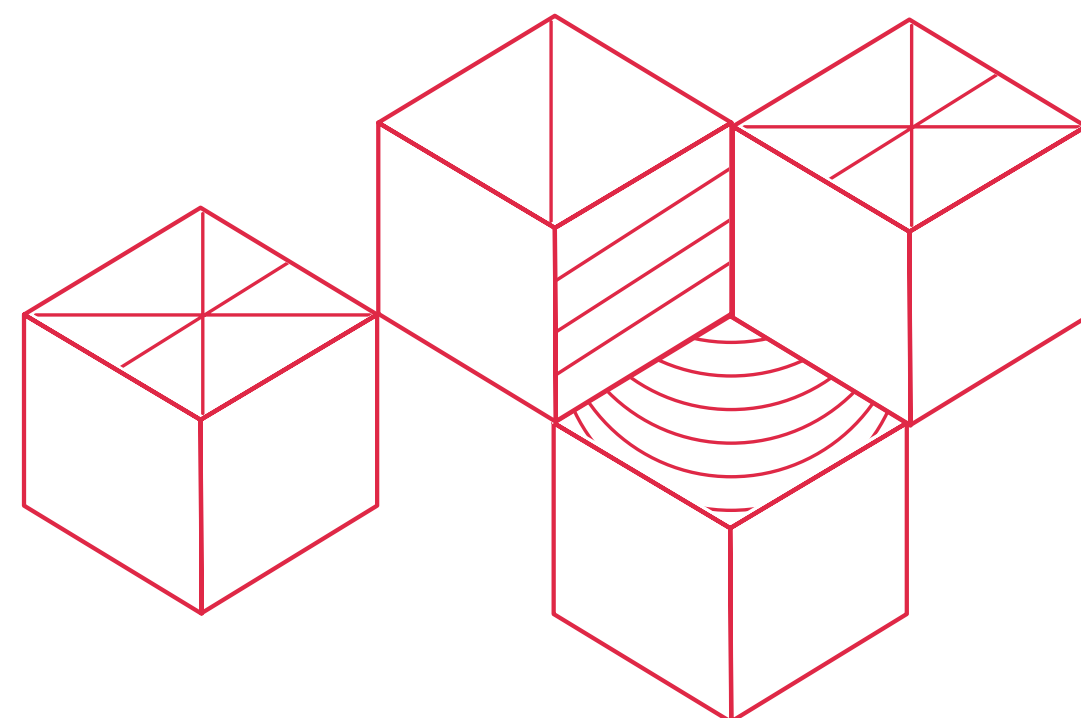
Pion projektowy

nadzorowany przez Zastępcę Dyrektora

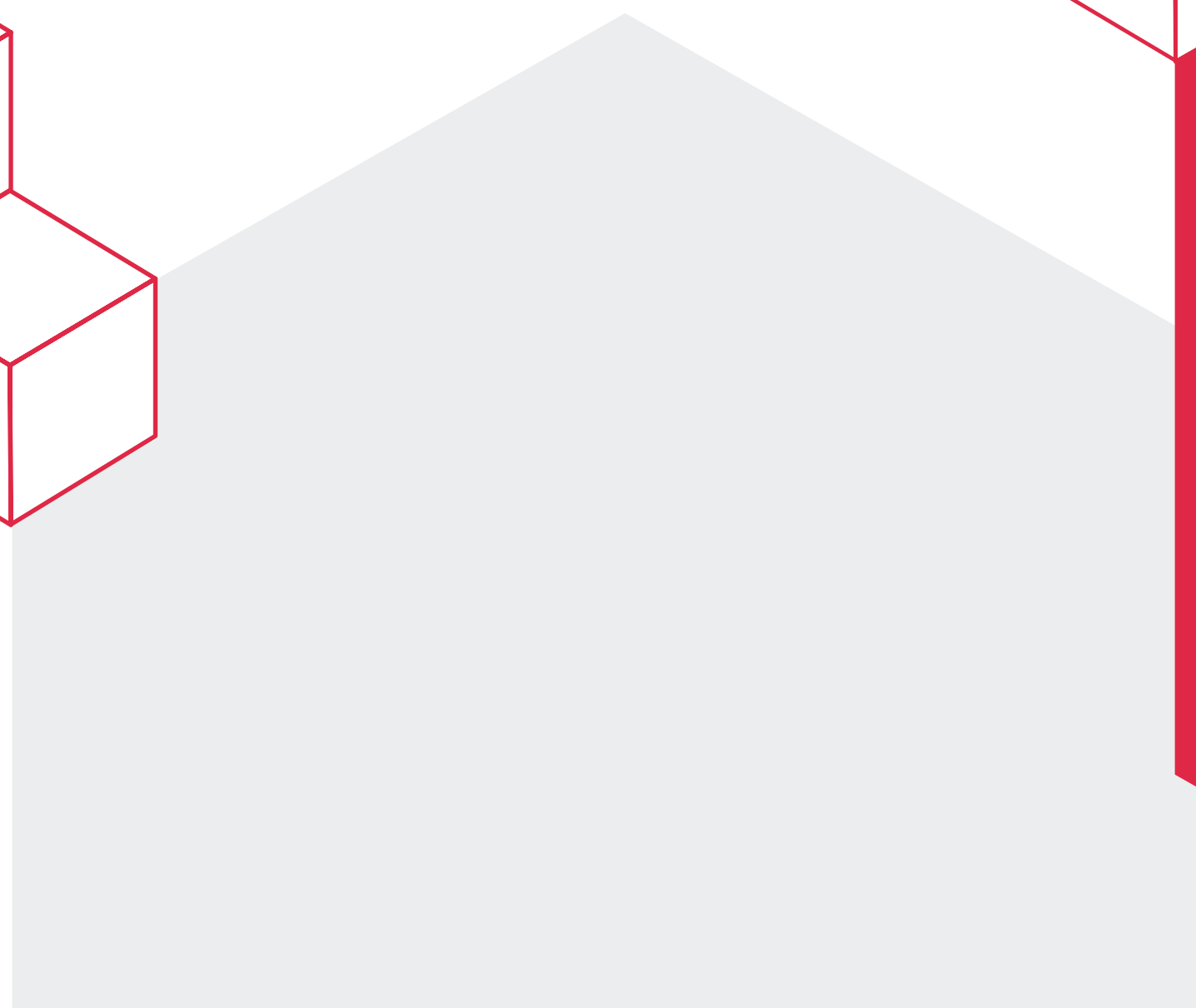
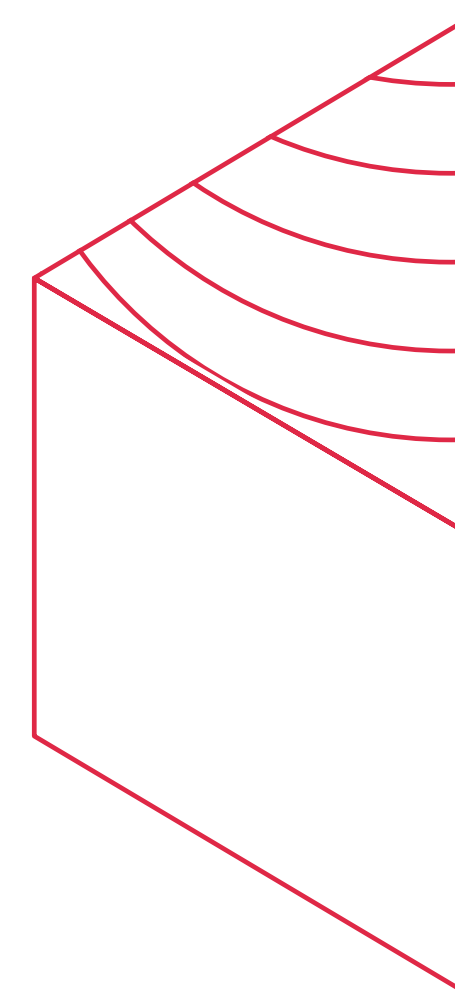
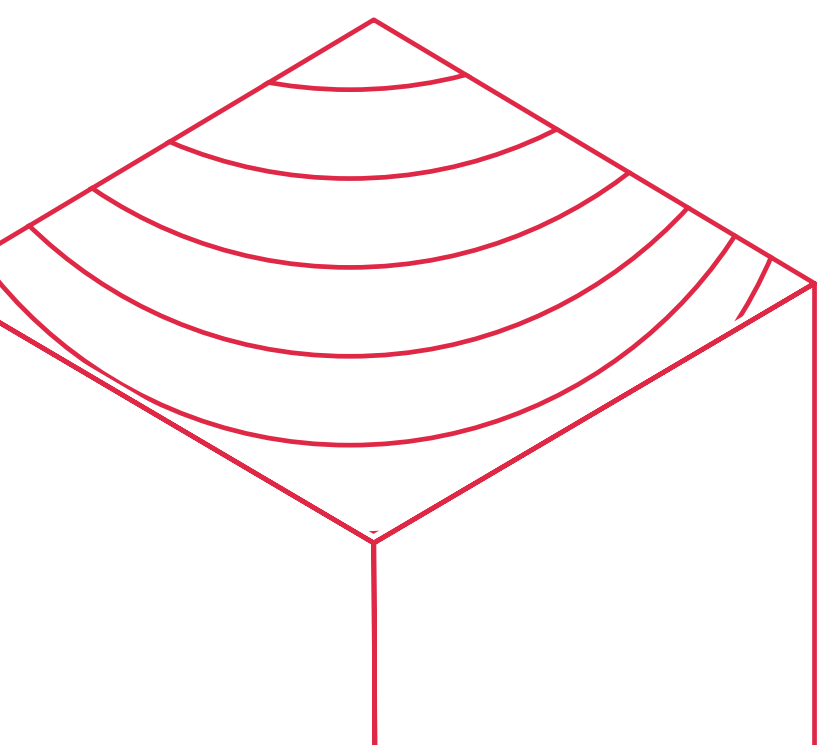
- Dział Badań Naukowych i Rozwoju Naukowców
 - └ Zespół ds. Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce
 - └ Zespół ds. Nauk Ścisłych i Technicznych
 - └ Zespół ds. Nauk o Życiu
- Dział Obsługi Wniosków
- Dział Współpracy Międzynarodowej
- Zespół ds. Analiz i Ewaluacji
- Zespół ds. Wsparcia Ekspertów
- Zespół ds. Elektronicznego Systemu Obsługi Wniosków
- Zespół ds. Funduszy Norweskich
- Zespół ds. Otwartej Nauki
- Samodzielne stanowisko ds. przedsiębiorstw i pomocy publicznej

Poza pionami

- Zespoły Koordynatorów Dyscyplin
 - └ Zespół Koordynatorów Dyscyplin w Dziale Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce
 - └ Zespół Koordynatorów Dyscyplin w Dziale Nauk Ścisłych i Technicznych
 - └ Zespół Koordynatorów Dyscyplin w Dziale Nauk o Życiu
- Zespół Radców Prawnych
- Samodzielne stanowisko: główny księgowy
- Kancelaria Rady NCN
- Zespół Kadrowo-Płacowy
- Samodzielne stanowisko: pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych
- Samodzielne stanowisko: inspektor ochrony danych
- Samodzielne stanowisko ds. bezpieczeństwa i higieny pracy
- Samodzielne stanowisko: audytor wewnętrzny
- Samodzielne stanowisko ds. kontaktu z mediami i promocji

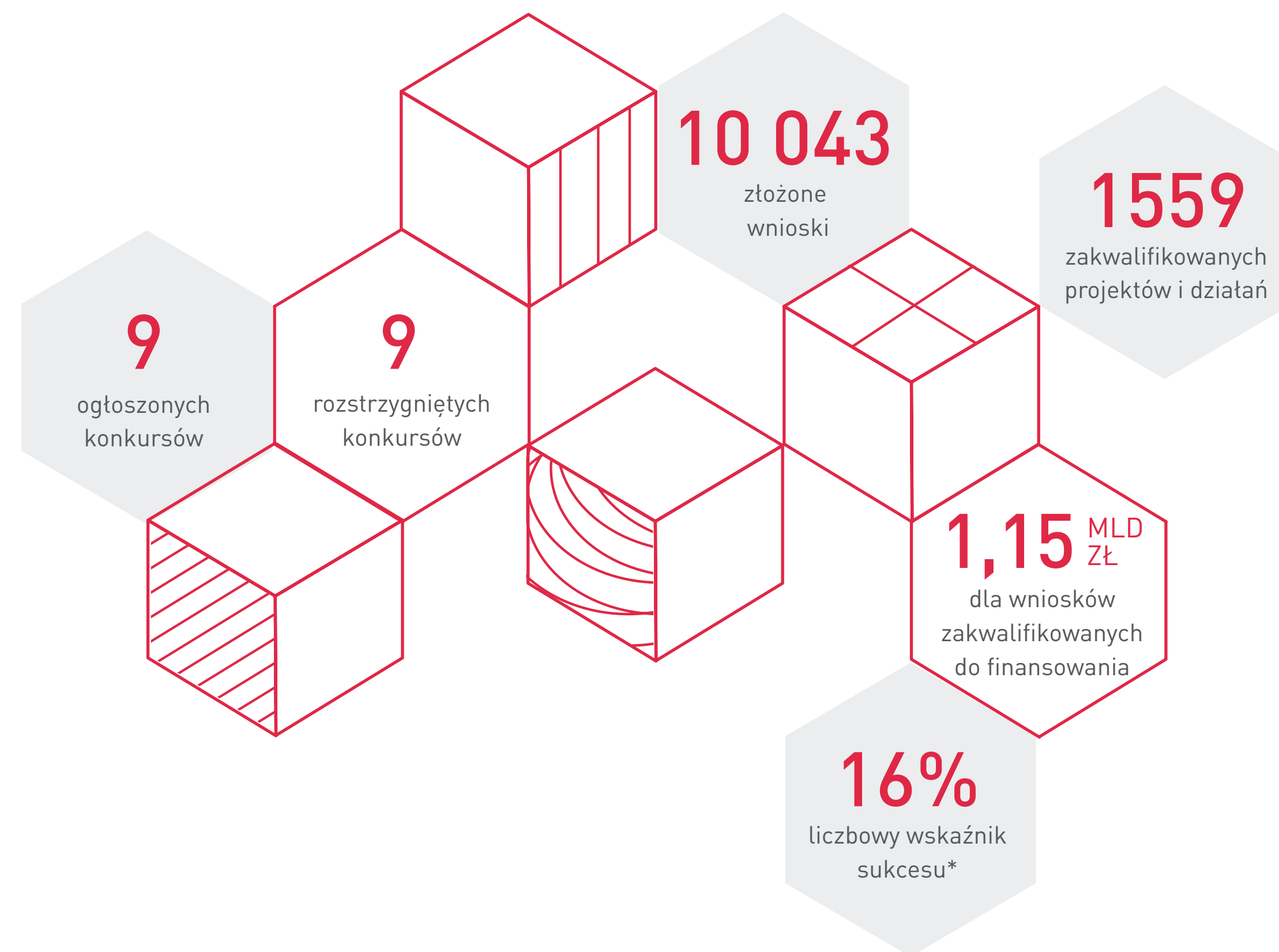

Realizacja
zadań NCN
w 2023 r.

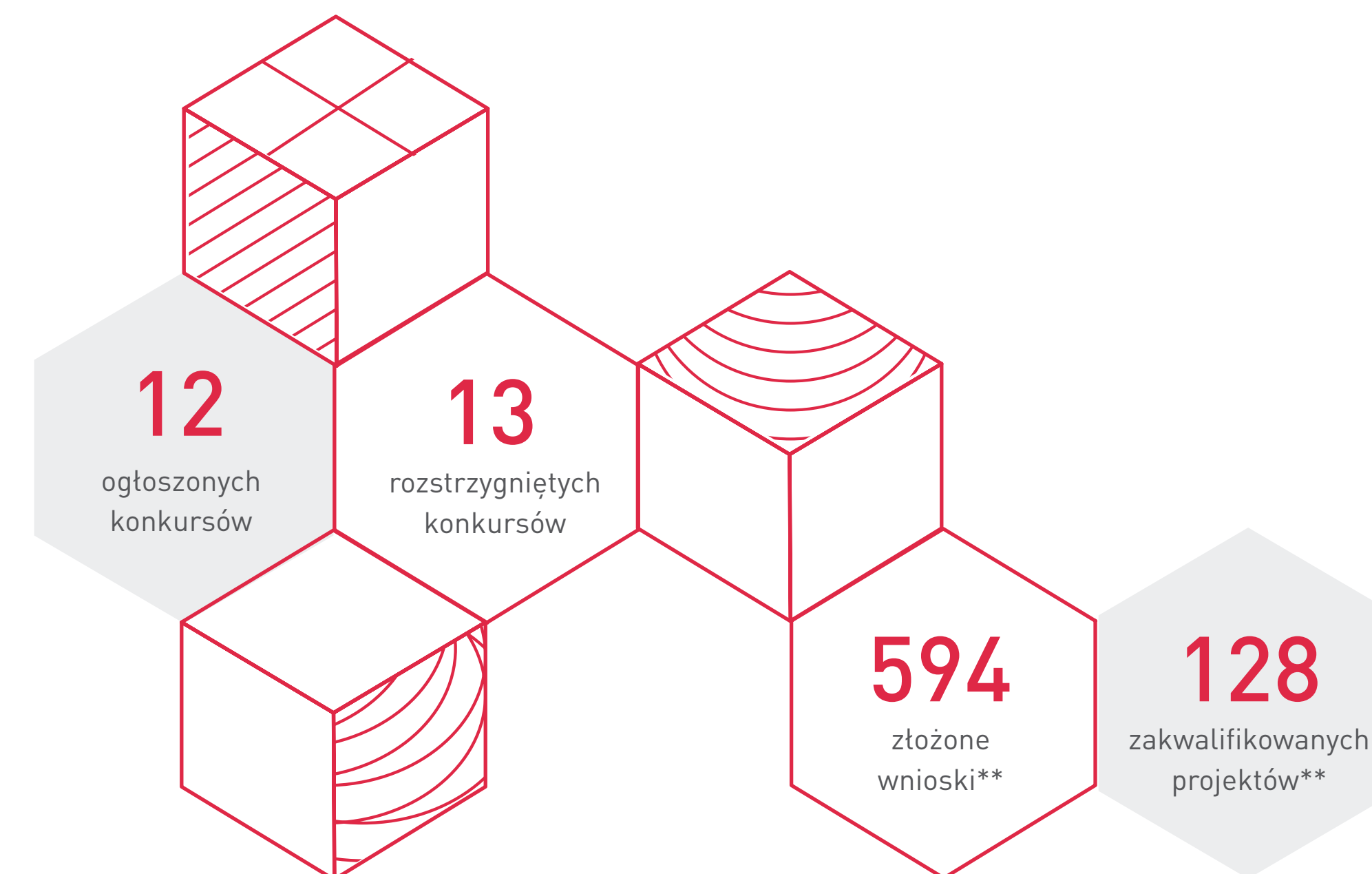

NCN w liczbach

Konkursy krajowe rozstrzygnięte w 2023 r.

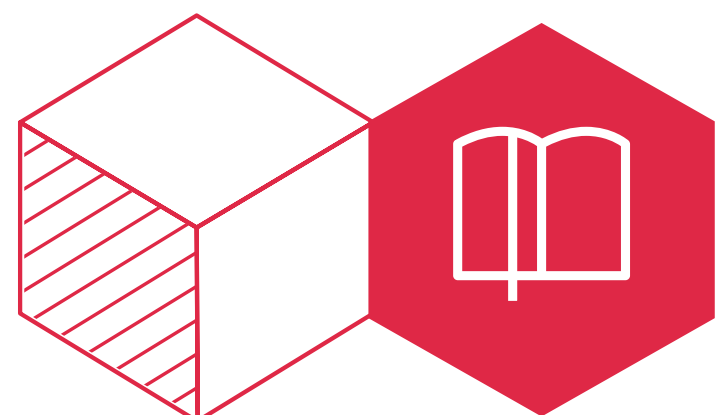
Konkursy międzynarodowe rozstrzygnięte w 2023 r.

* Liczbowy wskaźnik sukcesu określa stosunek liczby wniosków zakwalifikowanych do finansowania do liczby wniosków złożonych, wyrażony w procentach.

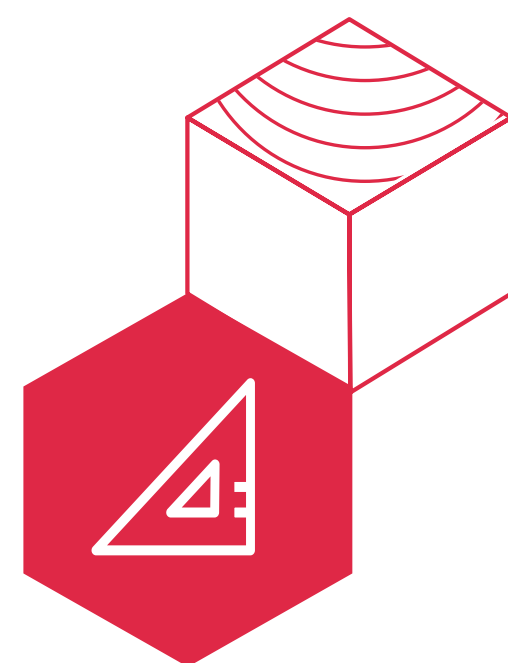
** Do liczby wniosków nie wliczono konkursów ogłaszanych we współpracy z NAWA. W konkursie Weave-UNISONO z naborem ciągłym podano stan na 31.12.2023 r.

Panele Narodowego Centrum Nauki

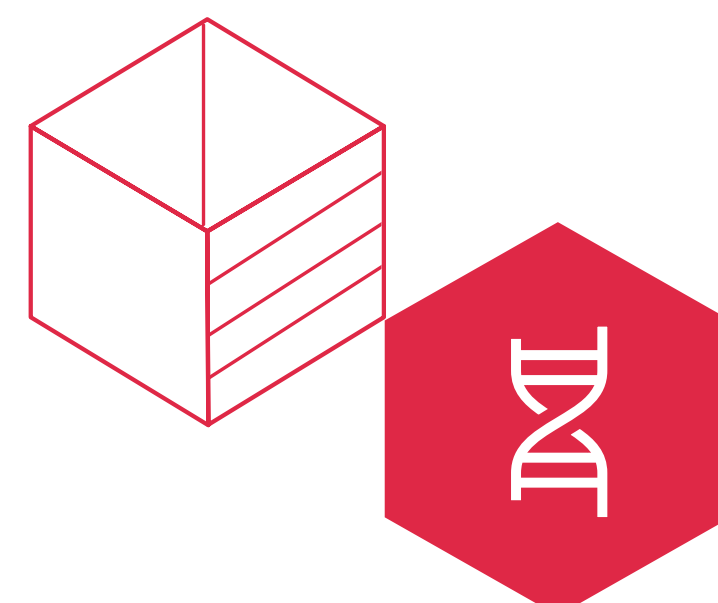
HS – nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce

- HS1** Fundamentalne pytania o naturę człowieka i otaczającej go rzeczywistości
- HS2** Kultura i twórczość kulturowa
- HS3** Wiedza o przeszłości
- HS4** Jednostka, instytucje, rynki
- HS5** Prawo, nauki o polityce, polityki publiczne
- HS6** Człowiek i życie społeczne

ST – nauki ścisłe i techniczne

- ST1** Nauki matematyczne
- ST2** Podstawowe składniki materii
- ST3** Fizyka fazy skondensowanej
- ST4** Chemia
- ST5** Synteza chemiczna i nauka o materiałach
- ST6** Informatyka i technologie informacyjne
- ST7** Inżynieria systemów
- ST8** Inżynieria procesów i produkcji
- ST9** Astronomia i badania kosmiczne
- ST10** Nauki o Ziemi
- ST11** Inżynieria materiałowa

NZ – nauki o życiu

- NZ1** Podstawowe procesy życiowe na poziomie molekularnym
- NZ2** Genetyka, genomika
- NZ3** Biologia na poziomie komórki
- NZ4** Biologia na poziomie tkanek, narządów i organizmów
- NZ5** Choroby niezakaźne ludzi i zwierząt
- NZ6** Immunologia i choroby zakaźne ludzi i zwierząt
- NZ7** Nauki o lekach i zdrowie publiczne
- NZ8** Podstawy wiedzy o życiu na poziomie środowiskowym
- NZ9** Podstawy stosowanych nauk o życiu

Konkursy krajowe NCN 2023

Finansujemy badania podstawowe prowadzone w formie projektów badawczych i pojedynczych działań naukowych, stypendiów doktorskich i staży po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. W naszej ofercie znajdują się konkursy uwzględniające różnorodne potrzeby środowiska naukowego, począwszy od badaczy rozpoczynających karierę, a skończywszy na najbardziej doświadczonych uczonych. Finansowanie otrzymują najlepsze projekty, których kierownicy i członkowie zespołów badawczych dysponują niezbędnym doświadczeniem naukowym oraz zapleczem odpowiednim do ich realizacji. W ramach konkursów mogą być zgłaszane wnioski ze wszystkich dyscyplin naukowych określonych w panelach NCN.

PRELUDIUM

Konkurs na projekty badawcze

Dla kogo: dla osób bez stopnia doktora, wnioskodawcy nie muszą być studentami studiów doktoranckich, realizowany projekt nie musi być związany z przygotowaniem pracą doktorską

Czas realizacji: 12 miesięcy, 24 miesiące lub 36 miesięcy

Finansowanie: 70, 140 lub 210 tys. zł zależnie od czasu trwania projektu

Wymogi: realizacja pod nadzorem opiekuna naukowego

Nabór wniosków: raz w roku

PRELUDIUM BIS

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez doktorantów w szkołach doktorskich

Dla kogo: dla podmiotów prowadzących szkoły doktorskie; kierownikiem projektu może być osoba, która spełnia ustawowe wymagania dla promotora

Czas realizacji: 36 lub 48 miesięcy, w tym staż zagraniczny o długości 3-6 miesięcy

Finansowanie: do 300 tys. zł na realizację projektu badawczego, przy czym kierownik projektu może być przewidziany jako beneficjent środków finansowych w wysokości co najwyżej 40 tys. zł, budżet projektu obejmuje także koszty stypendium dla doktoranta, koszty stażu zagranicznego będą finansowane przez NAWA

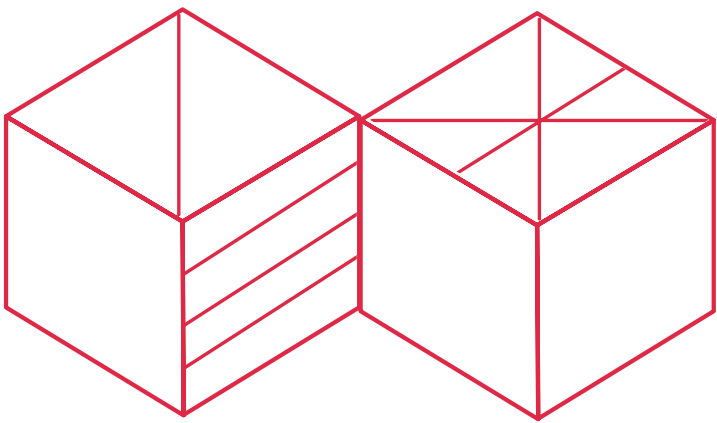
Wymogi:

- wybór doktoranta w drodze konkursu i przyjęcie go do szkoły doktorskiej
- realizacja projektu badawczego przez doktoranta w ramach planowanej rozprawy doktorskiej

- staż zagraniczny dla doktoranta trwający od 3 do 6 miesięcy w zagranicznym ośrodku naukowym, o finansowanie którego doktorant ma obowiązek wystąpić w programie przeprowadzanym przez NAWA
- brak wymogu uzyskania stopnia doktora jako efektu realizacji projektu

Nabór wniosków: do 2023 – raz w roku; od 2024 – konkurs zawieszony

SONATA

Konkurs na projekty badawcze

- **Dla kogo:** dla naukowców, którzy uzyskali stopień doktora od 2 do 7 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem
- **Czas realizacji:** 12 miesięcy, 24 miesiące lub 36 miesięcy
- **Finansowanie:** brak górnej granicy finansowania dla jednego projektu
- **Zespół:** w ramach projektu można zaplanować zaangażowanie dodatkowych wykonawców, m.in. studentów, doktorantów oraz osób na stanowiskach *post-doc*, wybranych w drodze otwartego konkursu
- **Nabór wniosków:** raz w roku

SONATA BIS

Konkurs na projekty badawcze: powołanie nowego zespołu badawczego

- **Dla kogo:** dla osób, które uzyskały stopień doktora w okresie od 5 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem
- **Czas realizacji:** 36, 48 lub 60 miesięcy
- **Finansowanie:** brak górnej granicy finansowania dla jednego projektu
- **Zespół:**
 - poza kierownikiem projektu, wśród osób realizujących projekt nie może być osób posiadających tytuł naukowy, tytuł profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub uprawnienia równorzędne oraz osób, które dotychczas współpracowały ze sobą przy realizacji projektu badawczego finansowanego w drodze konkursu,
 - obowiązek zaangażowania doktoranta/-ów na łączny okres co najmniej 36 miesięcy
 - możliwość zaangażowania studentów, osób na stanowiskach typu *post-doc* oraz specjalistycznym stanowisku pomocniczym

- **Nabór wniosków:** raz w roku

SONATINA

Konkurs na projekty badawcze: zatrudnienie w jednostkach naukowych, finansowanie projektów badawczych i zagranicznych staży

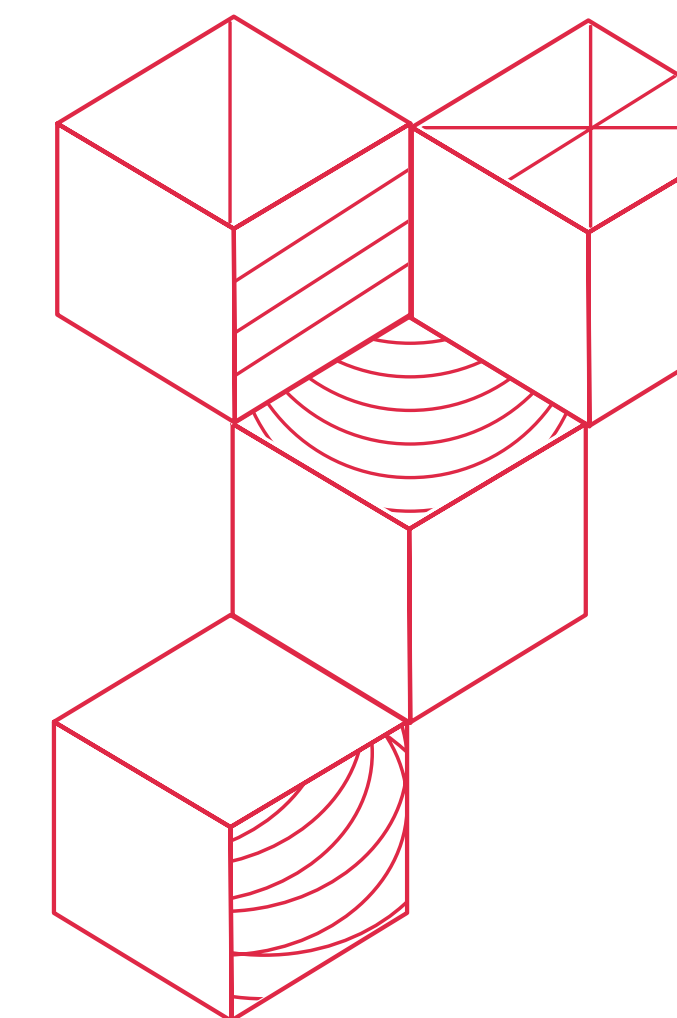
- **Dla kogo:** dla naukowców, którzy uzyskali stopień doktora do 3 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem lub którym zostanie on nadany do 30 czerwca danego roku
- **Czas realizacji:** 24 miesiące lub 36 miesięcy, staż zagraniczny trwający od 3 do 6 miesięcy
- **Finansowanie:** brak górnej granicy finansowania projektu badawczego, obejmuje środki na pokrycie kosztów zatrudnienia kierownika projektu, realizacji projektu badawczego oraz stażu zagranicznego (koszty podróży i pobytu za granicą)
- **Nabór wniosków:** raz w roku

OPUS

Konkurs na projekty badawcze

- **Dla kogo:** dla wszystkich naukowców, niezależnie od stopnia naukowego
- **Czas realizacji:** 12 miesięcy, 24 miesiące, 36 lub 48 miesięcy
- **Finansowanie:** brak górnej granicy finansowania dla jednego projektu
- **Zespół:** w projekcie mogą być zaangażowani studenci i doktoranci oraz osoby na stanowisku typu *post-doc* lub stanowisku badacza (*senior researcher*)
- **Nabór wniosków:** dwa razy w roku

Konkurs OPUS ogłoszony we wrześniu 2023 r., otwarty był również dla projektów międzynarodowych realizowanych z zespołami zagranicznymi z Austrii, Czech, Słowenii, Szwajcarii, Niemiec, Luksemburga oraz Belgii-Flandrii, współfinansowanych przez agencje zagraniczne w ramach programu Weave, w oparciu o rekomendację Centrum pełniącego rolę tzw. agencji wiodącej.

MAESTRO

Konkurs na projekty badawcze mające na celu realizację pionierskich badań naukowych, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy i których efektem mogą być odkrycia naukowe

Dla kogo: dla doświadczonych naukowców posiadających co najmniej stopień naukowy doktora, którzy w roku wystąpienia z wnioskiem lub w okresie 10 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem spełnili określone w ogłoszeniu kryteria odnośnie publikacji, kierowania projektami badawczymi, udziału w konferencjach, otrzymanych wyróżnień, członkostwa w organizacjach naukowych i innych aktywności naukowych

Czas realizacji: 36, 48 lub 60 miesięcy

Finansowanie: brak górnej granicy finansowania dla jednego projektu

Wymogi: w projekcie wymagane jest zaangażowanie na łączny okres 72 miesięcy doktorantów lub osób na stanowiskach typu *post-doc*

Nabór wniosków: raz do roku

MINIATURA

Konkurs na działanie naukowe, służące przygotowaniu projektu badawczego, który zostanie złożony w konkursach NCN lub innych konkursach ogólnokrajowych i międzynarodowych

Dla kogo: dla osób posiadających stopień naukowy doktora uzyskany w okresie do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem, które nie kierowały i nie kierują realizacją projektów badawczych finansowanych ze środków NCN, nie są laureatami konkursów na stypendia doktorskie lub na staże finansowane ze środków NCN, nie są wnioskodawcami, kierownikami projektów ani kandydatami na staż we wnioskach złożonych lub zakwalifikowanych do finansowania w innym konkursie NCN, posiadają w swoim dorobku co najmniej

jedną opublikowaną pracę lub co najmniej jedno dokonanie artystyczne lub artystyczno-naukowe

Czas realizacji: nie dłużej niż 12 miesięcy

Finansowanie: od 5 do 50 tys. zł

Wymogi:

- zatrudnienie osoby realizującej działanie przez wnioskodawcę na podstawie umowy o pracę na dzień złożenia wniosku
- w konkursie mogą być finansowane: badania wstępne lub pilotażowe, kwerendy, staże naukowe, a także wyjazdy badawcze i konsultacyjne
- w konkursie nie są finansowane wynagrodzenia i stypendia, z wyjątkiem wynagrodzeń wykonawców zbiorowych niebędących pracownikami podmiotu, w którym realizowane jest działanie

Nabór wniosków: ciągły we wskazanych ramach czasowych, przyspieszona procedura oceny

Wzmocnienie potencjału nauki w Polsce: współpraca NCN z innymi podmiotami działającymi w sektorze nauki

W 2023 r. kontynuowaliśmy współpracę z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej (NAWA) w ramach dwóch programów ogłaszanych przez NAWA: Polskie Powroty i Profesura NAWA. Obydwa programy mają na celu zachęcenie naukowców z zagranicy do pracy w Polsce. NCN finansuje wyłącznie inne koszty bezpośrednie związane z prowadzeniem badań podstawowych (tzw. komponenty badawcze) zaplanowane w projektach, które uzyskały finansowanie w konkursach NAWA. Współpracę realizowaliśmy także w ramach konkursu PRELUDIUM BIS, w którym doktorant miał obowiązek wystąpienia z wnioskiem o staż zagraniczny w programie przeprowadzanym przez NAWA i odbyć ten staż w okresie realizacji projektu PRELUDIUM BIS.

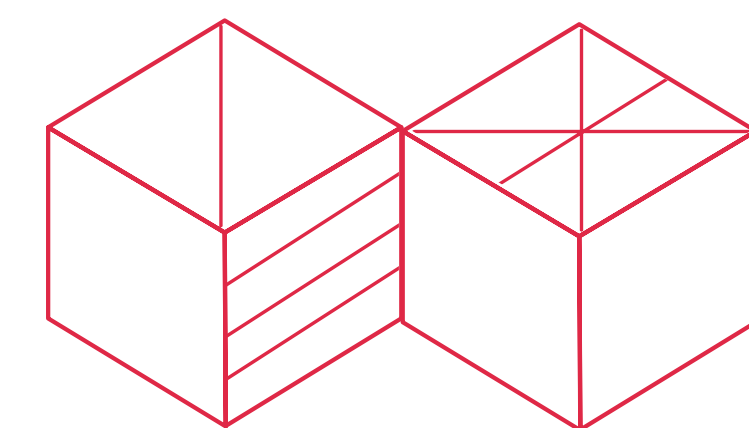
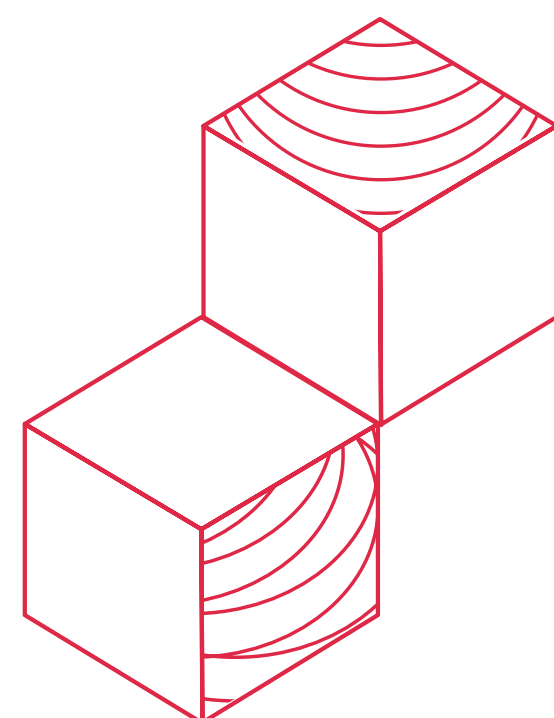
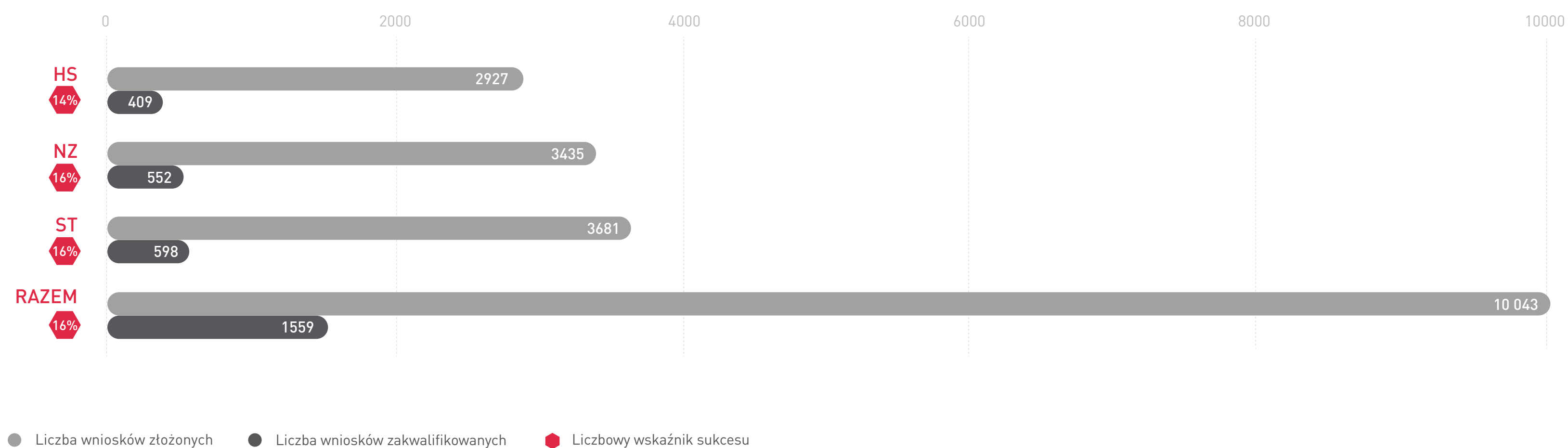
Nawiązaliśmy również współpracę z Fundacją Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta dotyczącą programu Fulbright Senior Award. Dzięki temu będziemy finansować badania podstawowe realizowane przez laureatów Programu Senior we współpracy z amerykańskimi partnerami.

Finansowanie badań podstawowych

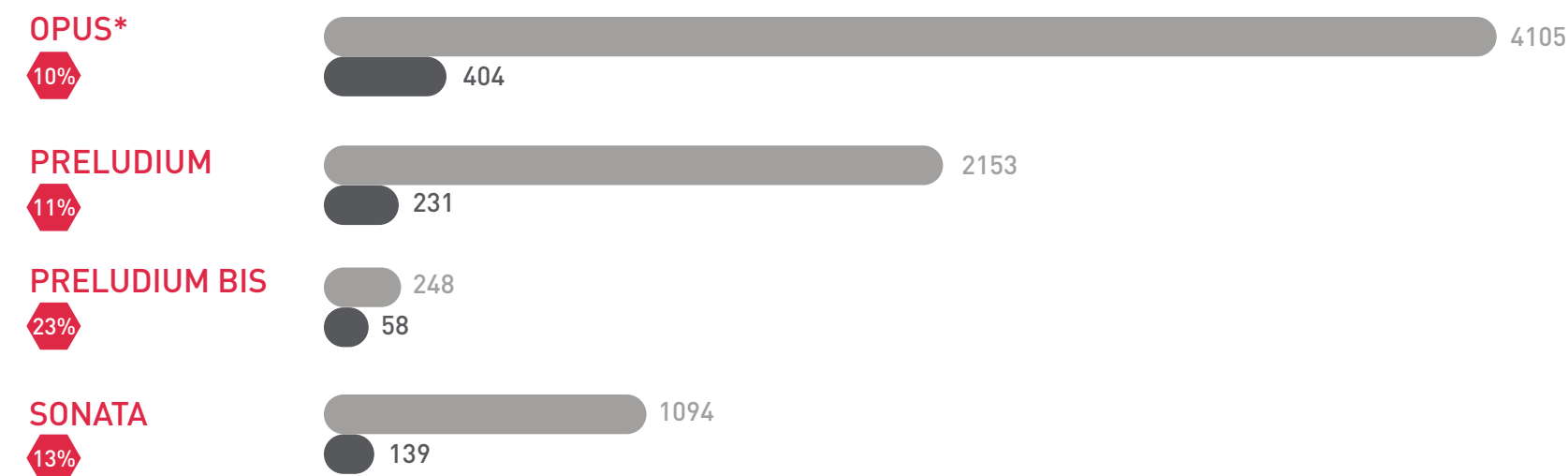
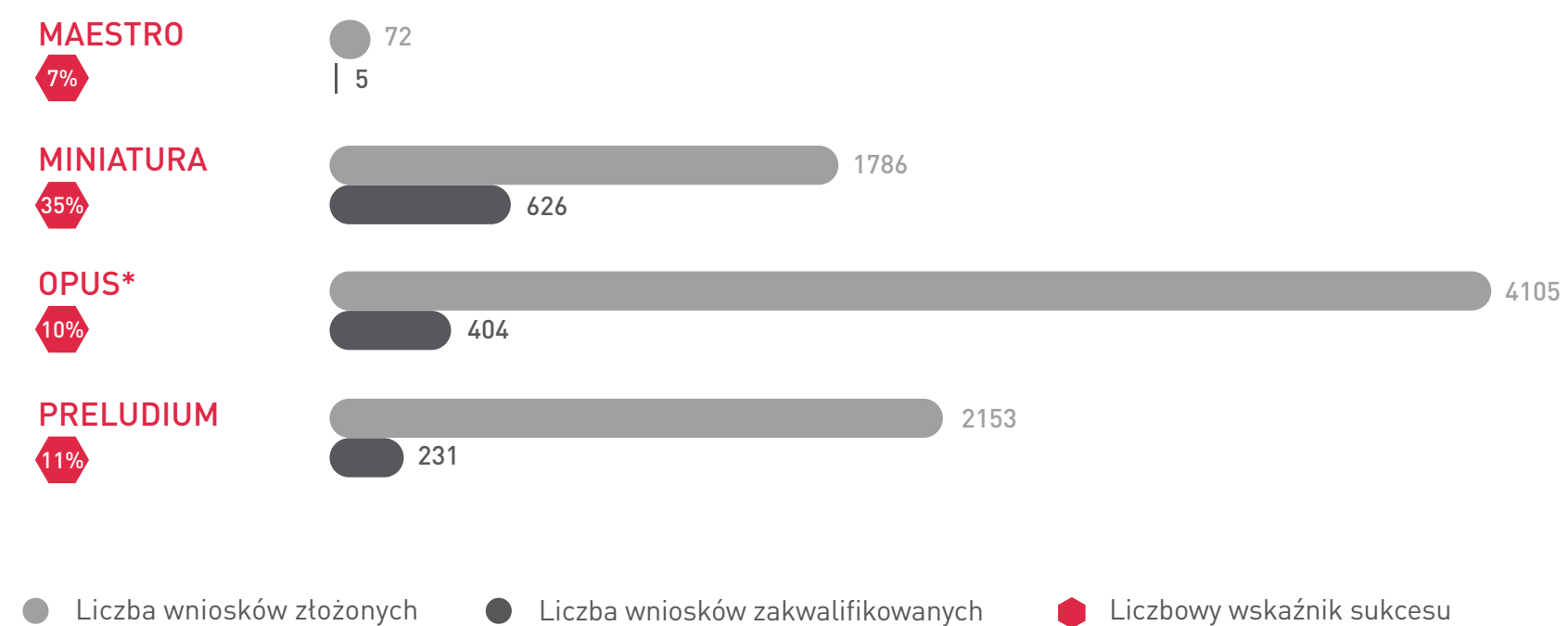
W konkursach krajowych, do których nabór zakończył się w 2023 r., złożono 10 090 wniosków na łączną kwotę 8,99 mld zł.

W konkursach rozstrzygniętych w 2023 r. do finansowania zakwalifikowano 1559 wnioski o wartości niemal 1,15 mld zł.

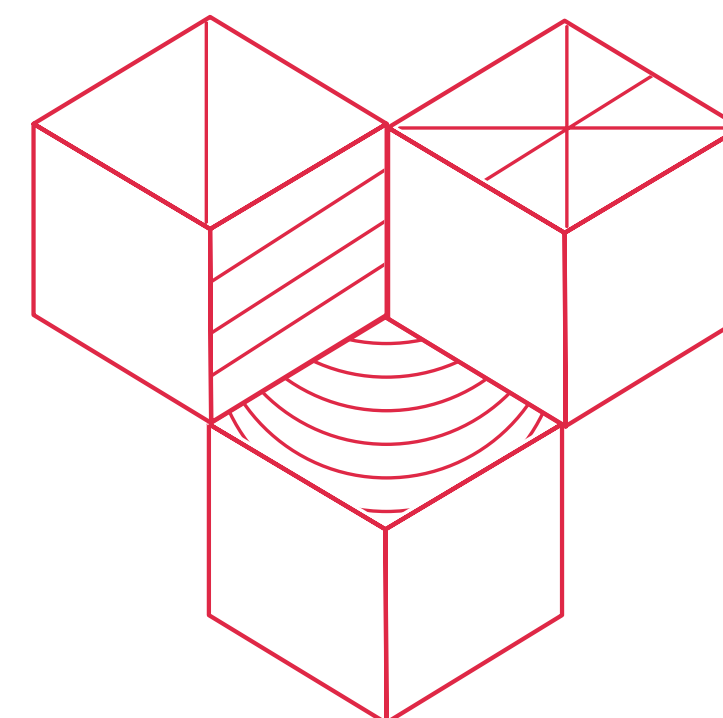
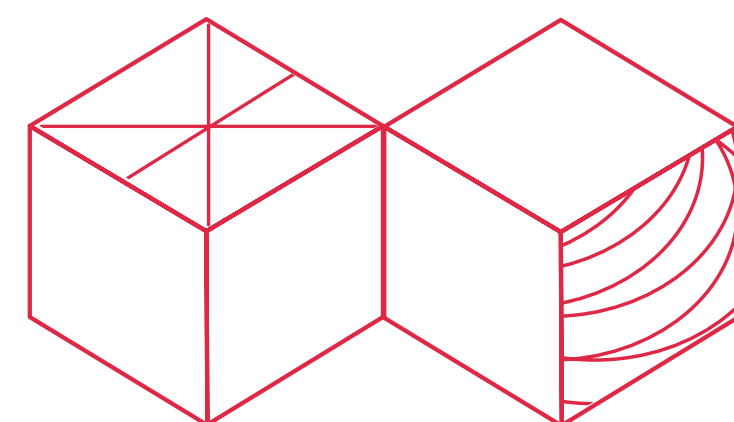
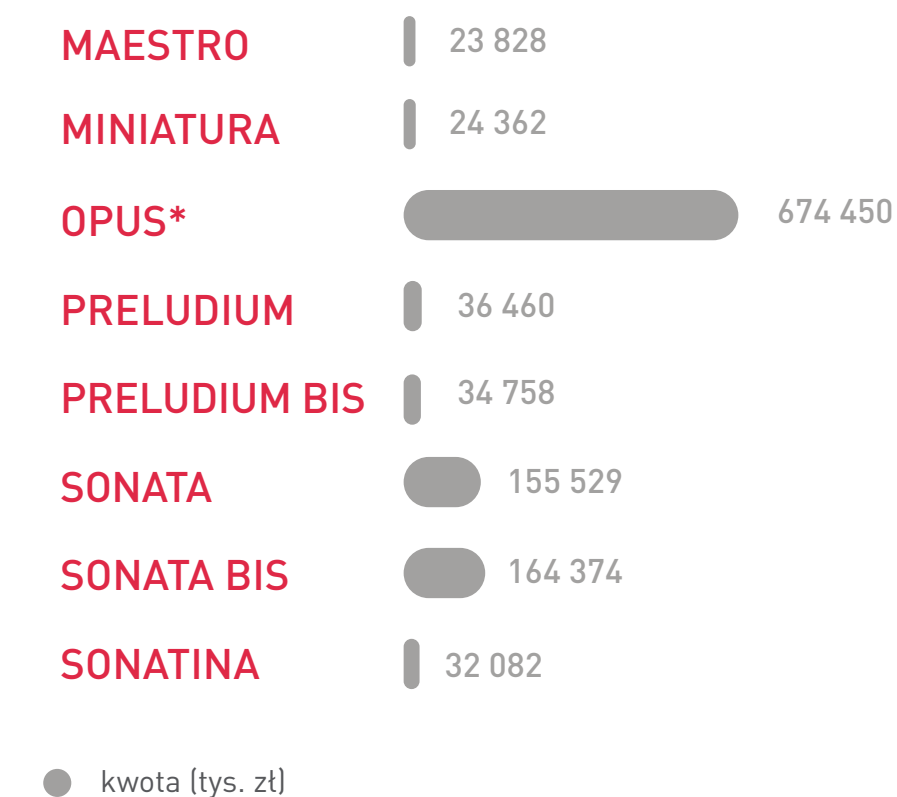
Liczba wniosków złożonych i zakwalifikowanych do finansowania w konkursach krajowych rozstrzygniętych w 2023 r. w poszczególnych grupach nauk, wraz z liczbowym wskaźnikiem sukcesu

Liczba wniosków złożonych i zakwalifikowanych do finansowania w konkursach krajowych rozstrzygniętych w 2023 r. z podziałem na konkursy, wraz z liczbowym wskaźnikiem sukcesu

Finansowanie przyznane w konkursach krajowych rozstrzygniętych w 2023 r. z podziałem na rodzaje konkursów

* Łącznie ze ścieżką OPUS LAP/Weave (73 776 tys. zł)

Liderzy konkursów NCN w 2023 r.

Głównymi beneficjentami konkursów krajowych NCN rozstrzygniętych w 2023 r. były:

- publiczne i niepubliczne uczelnie wyższe (79% ogółu przyznanych wniosków),
- jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk (16% ogółu przyznanych wniosków),
- instytuty badawcze (3% ogółu przyznanych wniosków).

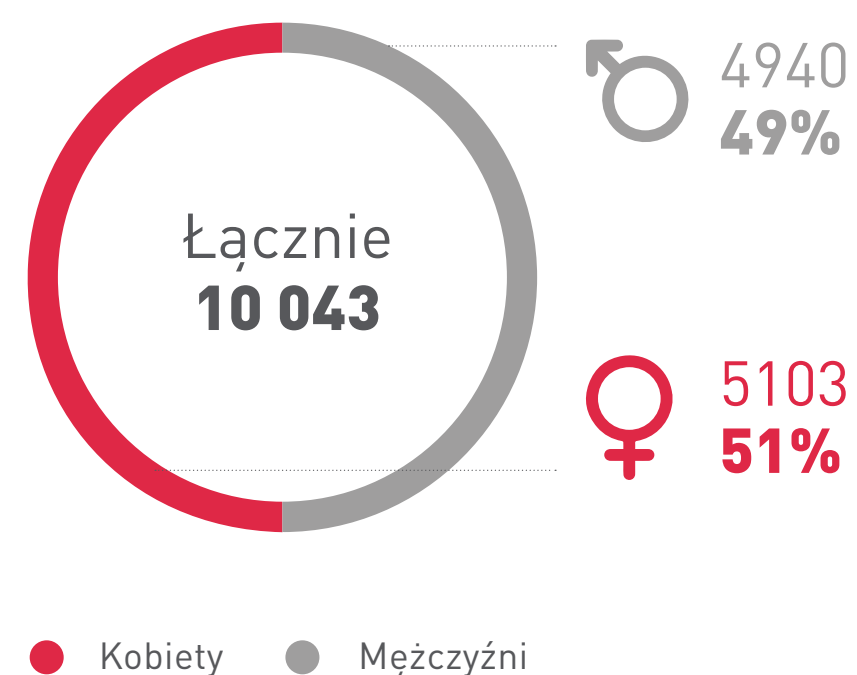
Zestawienie w sąsiedniej kolumnie przedstawia ranking jednostek, którym w 2023 r. NCN przyznało finansowanie powyżej 10 mln zł. Po raz kolejny liderami zarówno pod względem wysokości finansowania, jak i liczby przyznanych projektów i działań naukowych są Uniwersytet Jagielloński ze 143 wnioskami zakwalifikowanymi do finansowania oraz Uniwersytet Warszawski ze 133 projektami. Przedstawiony w tabeli wskaźnik sukcesu określa stosunek liczby wniosków zakwalifikowanych do finansowania do liczby wniosków złożonych. Najwyższy wskaźnik sukcesu wśród beneficjentów, którym w 2023 r. udało się uzyskać finansowanie powyżej 10 mln zł wynosi 53% – uzyskał go Międzynarodowy Instytut Mechanizmów i Maszyn Molekularnych Polskiej Akademii Nauk. Kolejne wyniki uzyskał Instytut Chemii Organicznej Polskiej Akademii Nauk (41%). Wśród uczelni najlepiej wypadły Politechnika Gdańska (24%), Uniwersytet Wrocławski (21%) i Politechnika Wroclawska (21%).

Beneficjent	Wysokość finansowania w tys. zł	Liczba zakwalifikowanych wniosków	Liczbowy wskaźnik sukcesu
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	140 710	143	19%
Uniwersytet Warszawski	131 577	133	20%
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	59 258	80	19%
Uniwersytet Wrocławski	48 237	55	21%
Politechnika Wroclawska	44 242	62	21%
Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk	41 868	21	31%
Instytut Biologii Doświadczalnej im. Marcelego Nenckiego Polskiej Akademii Nauk	32 859	19	29%
Uniwersytet Gdański	31 995	38	16%
Międzynarodowy Instytut Mechanizmów i Maszyn Molekularnych Polskiej Akademii Nauk	28 631	8	53%
Politechnika Gdańska	21 101	42	24%
Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie	20 023	30	12%
Politechnika Warszawska	18 925	27	9%
Uniwersytet Łódzki	17 727	46	20%
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	16 810	29	10%
Instytut Chemii Organicznej Polskiej Akademii Nauk	16 548	7	41%
Uniwersytet Śląski w Katowicach	15 648	36	10%
Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie	15 366	6	35%
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	15 351	21	17%
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie	14 265	34	14%
Sieć Badawcza Łukasiewicz - PORT Polski Ośrodek Rozwoju Technologii	14 214	6	26%
Gdański Uniwersytet Medyczny	14 008	21	18%
Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności Polskiej Akademii Nauk	14 002	10	25%
Politechnika Śląska	12 124	17	10%
Politechnika Łódzka	11 652	15	13%
Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych Polskiej Akademii Nauk	11 580	6	15%

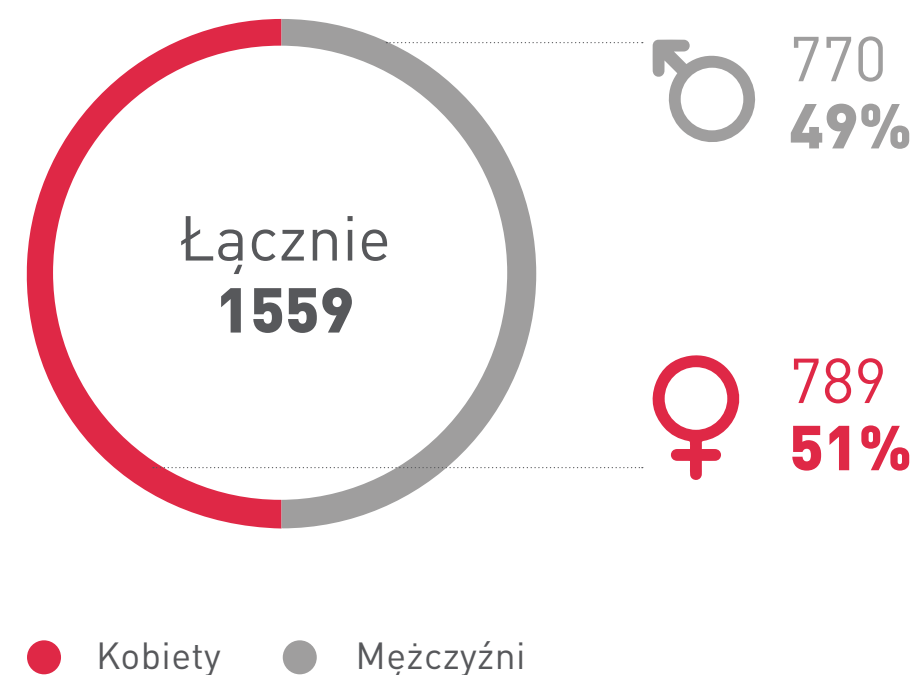
Autorzy wniosków

W 2023 r. wnioski złożone przez kobiety stanowiły 51% ogółu. Skuteczność w pozyskiwaniu środków na finansowanie projektów badawczych była podobna wśród kobiet i wśród mężczyzn; liczbowy wskaźnik sukcesu wyniósł odpowiednio 15,5% i 15,6%. Projekty, którym w 2023 r. przyznano finansowanie są w 51% kierowane przez kobiety.

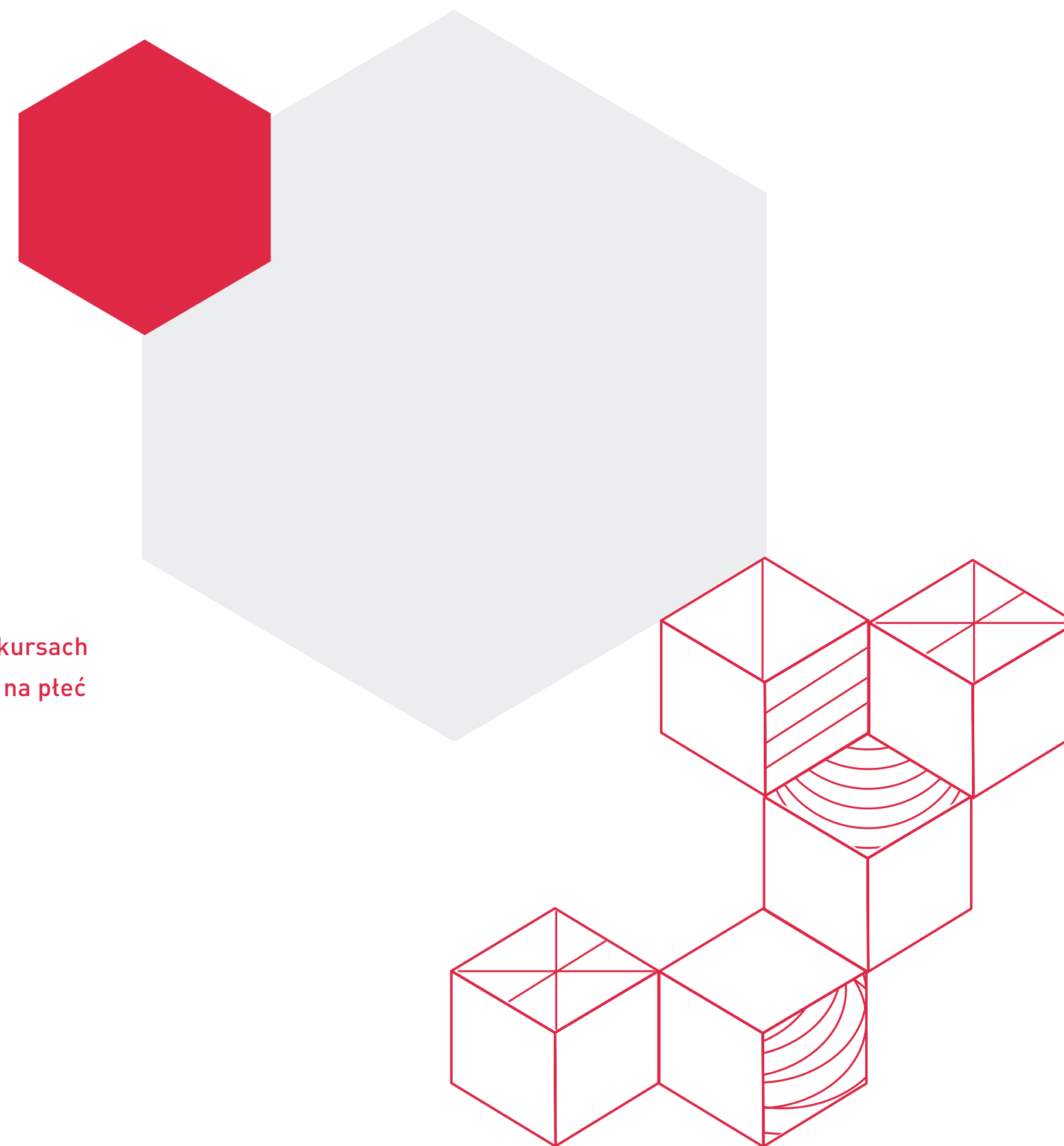
Liczba wniosków złożonych w konkursach krajowych rozstrzygniętych w 2023 r. w podziale ze względu na płeć kierownika projektu*

Liczba wniosków zakwalifikowanych do finansowania w konkursach krajowych rozstrzygniętych w 2023 r. w podziale ze względu na płeć kierownika projektu*

* Płeć wnioskodawcy określono na podstawie numeru PESEL.

Młodzi naukowcy

Jednym z priorytetów Narodowego Centrum Nauki jest wspieranie rozwoju młodych naukowców, czyli osób będących przed doktoratem lub do 7 lat po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Z myślą o nich powstały konkursy PRELUDIUM, PRELUDIUM BIS, SONATINA, SONATA w których nie muszą rywalizować z bardziej doświadczonymi badaczami. W latach 2011-2023 ogłoszono w sumie 67 konkursów adresowanych do młodych naukowców.

NCN wspiera rozwój młodych naukowców poprzez finansowanie realizowanych przez nich badań. W krajowych konkursach NCN** rozstrzygniętych w 2023 r.:

32%

łącznej kwoty przyznanej naukowcom stanowiła kwota przeznaczona na projekty realizowane przez młodych naukowców

51%

ogółu wniosków stanowiły wnioski złożone w konkursach adresowanych do młodych naukowców i w innych konkursach krajowych NCN, w których kierownik projektu spełniał definicję młodego naukowca

59%

zakwalifikowanych do finansowania projektów jest realizowanych przez młodych naukowców

** Ze względu na brak danych w zestawieniu nie ujęto konkursu TANGO, konkursów ogłaszanych wspólnie z NAWA oraz SZYBKIEJ ŚCIEŻKI DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19.

dr Zofia Boni

[Poczytaj o projekcie](#)

dr inż. Joanna Fedorowicz

[Poczytaj o projekcie](#)

dr inż. Sebastian Wachowski

[Poczytaj o projekcie](#)

Proces oceny wniosków

Celem działalności Narodowego Centrum Nauki jest finansowanie najlepszych badań naukowych poprzez wypracowany dwuetapowy system środowiskowej oceny wniosków (*peer review*). Rada NCN przyjęła jako ogólną zasadę uwzględnianie w starannie przemyślanych proporcjach zarówno oceny jakości samego projektu, jak i dorobku jego wykonawców.

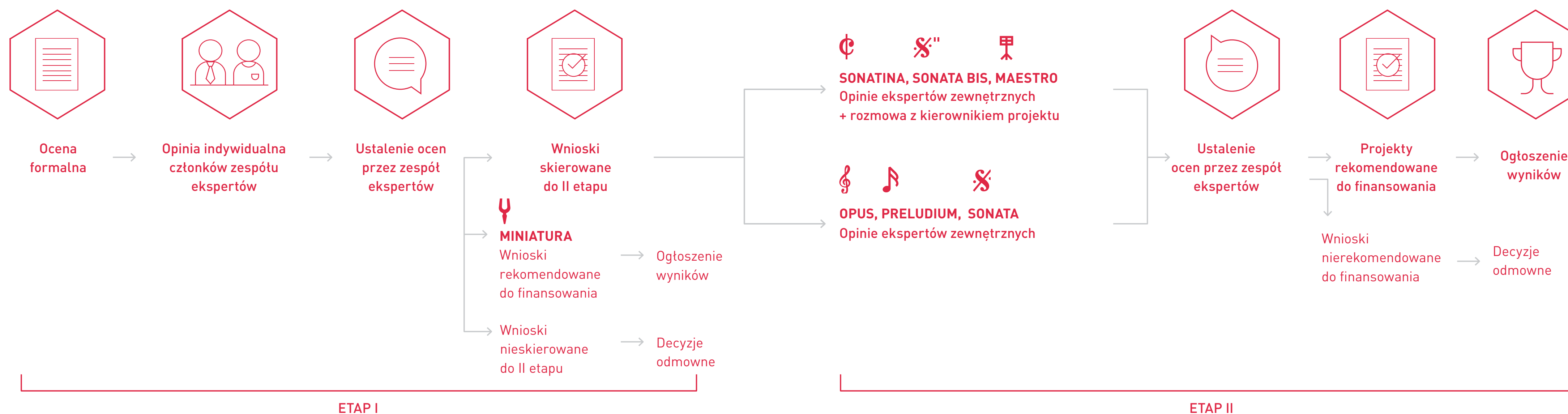
Proces oceny wniosku rozpoczyna się od dokonywanej przez koordynatorów dyscyplin oceny formalnej obejmującej weryfikację kompletności oraz prawidłowości przygotowania i złożenia wniosku o finansowanie projektu. Oceny merytorycznej wniosków dokonują zespoły ekspertów i przebiega ona dwuetapowo.

ETAP I

Wnioski są opiniowane przez członków zespołów ekspertów. Opinie indywidualne stanowią punkt wyjścia do dyskusji nad wnioskiem podczas pierwszego posiedzenia panelowego. Decyzja o odrzuceniu wniosku lub skierowaniu go do drugiego etapu oceny jest podejmowana kolegią przez zespół. Zespoły ekspertów przygotowują listy wniosków skierowanych do II etapu lub do finansowania w konkursie MINIATURA (w tym konkursie ocena merytoryczna jest jednoetapowa).

ETAP II

Przebiega jednym z dwóch trybów w zależności od typu konkursu. Wnioski złożone w konkursach OPUS, PRELUDIUM, SONATA, SONATA BIS, MAESTRO są opiniowane przez ekspertów zewnętrznych (recenzentów), w tym zagranicznych, których opinie są następnie omawiane przez zespół ekspertów podczas drugiego posiedzenia panelowego. Ekspertów zewnętrznych wskazują koordynatorzy dyscyplin z uwzględnieniem rekomendacji członków zespołu. W konkursach SONATINA, SONATA BIS oraz MAESTRO na II etapie oceny dodatkowo przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna.

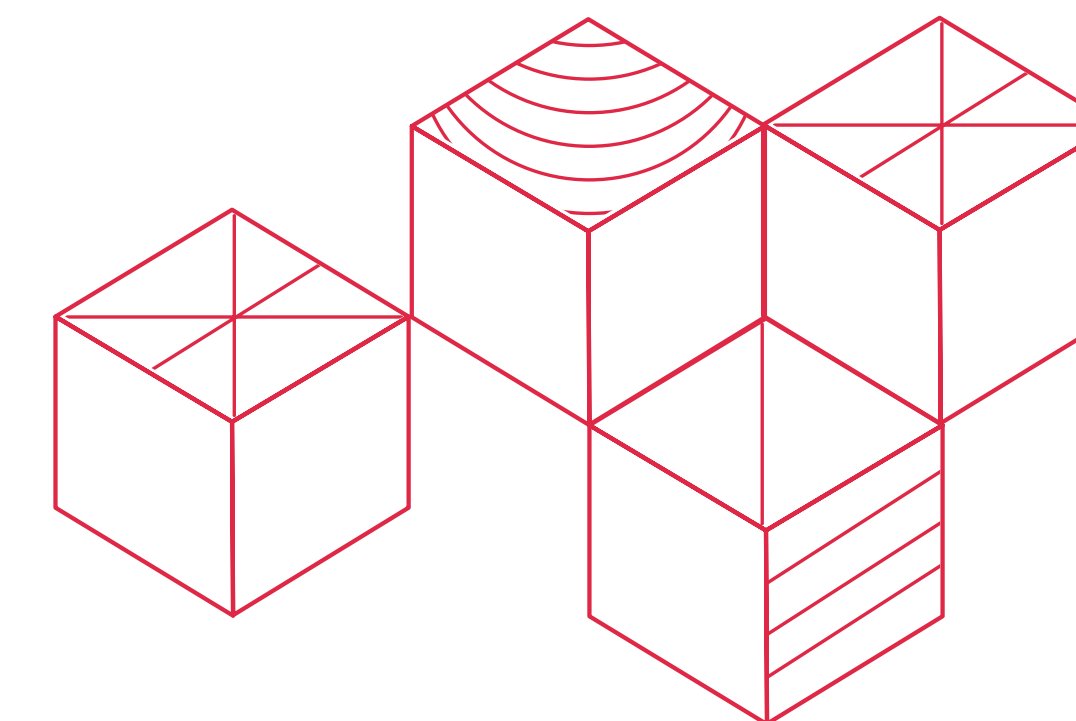
Eksperci

W 2023 r. w NCN powołano 2207 członków zespołów ekspertów, którzy na pierwszym etapie zaopiniowali łącznie 10 398 wniosków. Międzydziedzinowe zespoły ekspertów powoływane są spośród ekspertów reprezentujących wszystkie działy nauki (ST, HS i NZ), międzypanelowe – dla danego działu nauk (ST, HS, NZ), natomiast panelowe – dla określonych paneli tematycznych (panele ST 1-11, HS 1-6, NZ 1-9). Każdy zespół może oceniać wnioski w jednym lub kilku konkursach w danej edycji (przez edycję rozumieć należy konkursy, w przypadku których nabór wniosków zamykany jest w tym samym dniu). Oznacza to, że w danym panelu tematycznym może zostać powołany jeden lub więcej zespołów ekspertów. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Liczba zespołów ekspertów, liczba ekspertów oraz liczba opiniowanych wniosków w konkursach rozstrzygniętych w 2023 r.

Data ogłoszenia konkursu	Liczba zespołów ekspertów	Liczba ekspertów	Liczba opiniowanych wniosków
15 czerwca 2022	6	114	472
15 września 2022	40	699	3493
15 grudnia 2022	5	78	310
1 lutego 2023	1	553	1786
15 marca 2023	39	763	4337
Ogółem	91	2207	10 398

Źródło: Opracowanie Zespołów Koordynatorów Dyscyplin na podstawie własnych danych.

W drugim etapie procesu oceny wniosków uczestniczyło 7318 recenzentów z kraju i z zagranicy, którzy wykonali 8321 indywidualnych ocen. Niemal 98% z nich stanowili eksperci zagraniczni, którzy wykonali 8153 recenzji.

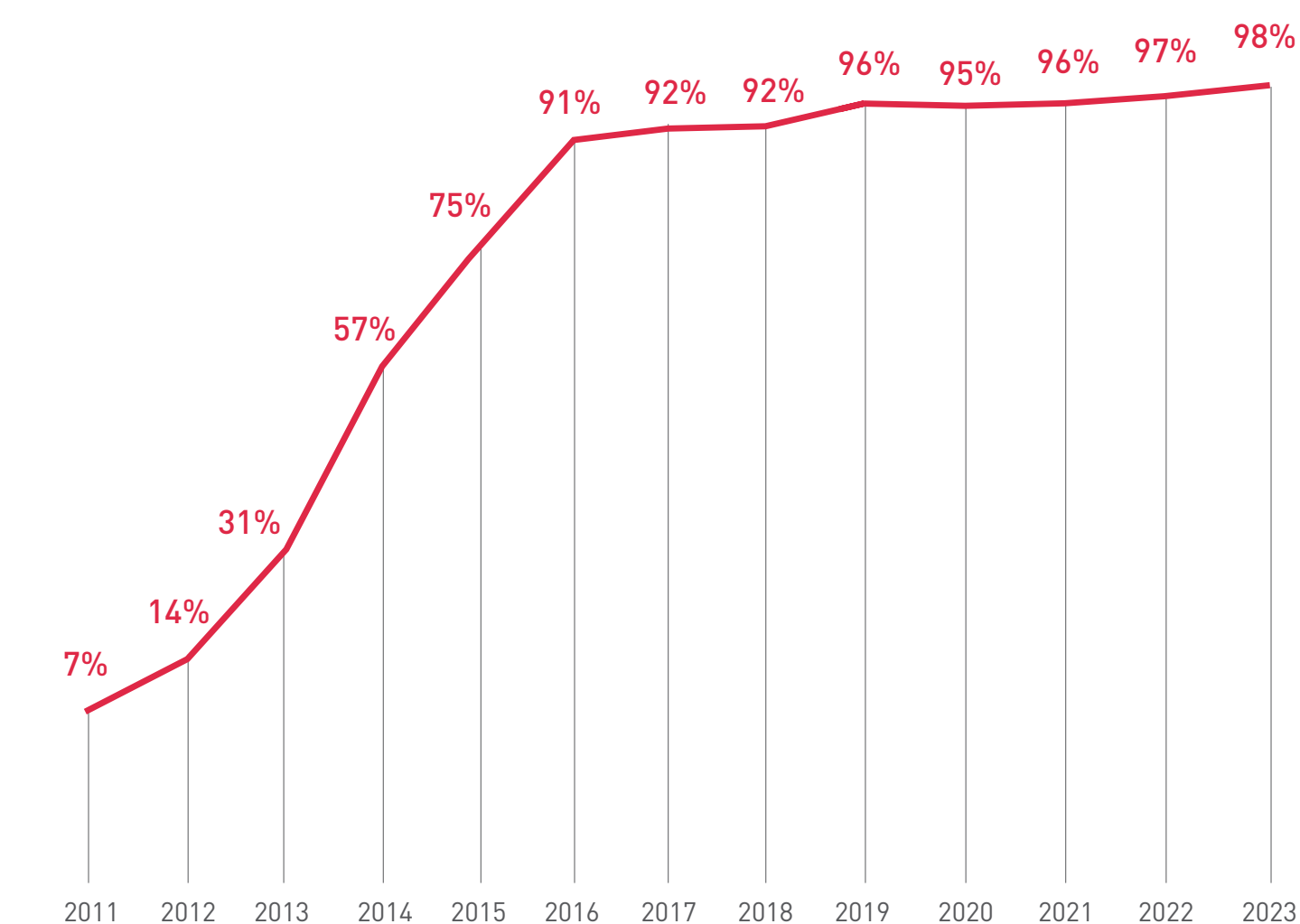
Liczba recenzentów oraz liczba wykonanych przez nich recenzji w 2023 r.*

● Recenzenci zagraniczni ● Pozostali recenzenci

* Ze względu na odmienny sposób oceny w zestawieniu nie uwzględniono konkursu MINIATURA.

Procentowy udział recenzji zagranicznych w latach 2011-2023

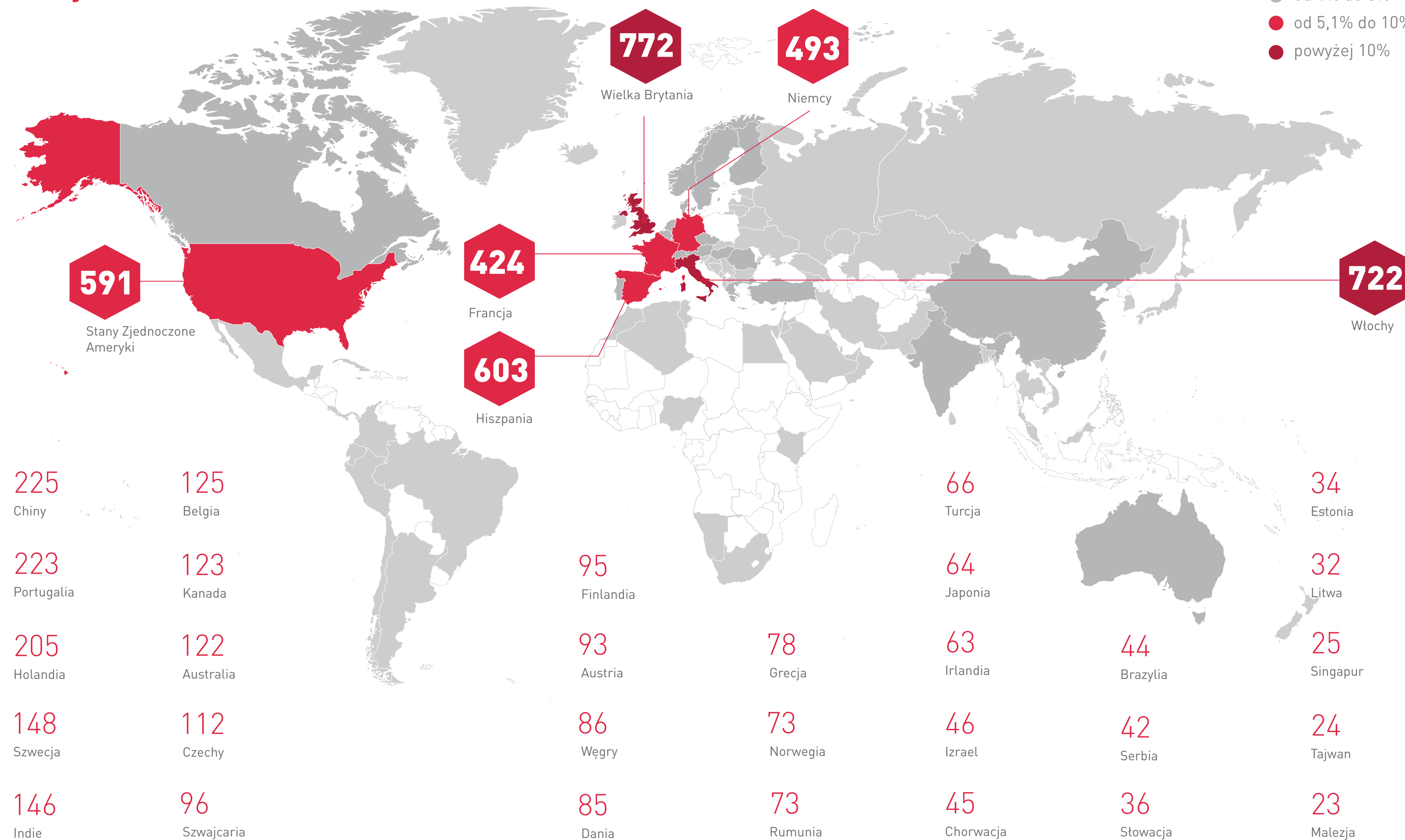

Źródło: Koordynatorzy dyscyplin, na podstawie danych z systemu OSF.

Recenzenci zagraniczni w konkursach rozstrzygniętych w 2023 r. wg kraju afiliacji

- poniżej 1%,
- od 1% do 5%
- od 5,1% do 10%
- powyżej 10%

23	Meksyk	3	Kolumbia
23	Słowenia	3	Tunezja
21	Nowa Zelandia	2	Albania
18	Republika Korei	2	Ekwador
17	Republika Południowej Afryki	2	Grenlandia
16	Chile	2	Katar
16	Hongkong	2	Liban
15	Argentyna	2	Makao
14	Ukraina	1	Algieria
11	Luksemburg	1	Białoruś
11	Łotwa	1	Bośnia i Hercegowina
9	Cypr	1	Botswana
9	Egipt	1	Czarnogóra
8	Pakistan	1	Jamajka
8	Tajlandia	1	Jordania
7	Arabia Saudyjska	1	Kazachstan
6	Zjednoczone Emiraty Arabskie	1	Kenia
5	Bułgaria	1	Kostaryka
5	Islandia	1	Kuba
5	Malta	1	Kuwejt
5	Maroko	1	Macedonia Północna
4	Bangladesz	1	Mauritius
4	Nigeria	1	Namibia
3	Federacja Rosyjska	1	Oman
3	Gruzja	1	Panama
3	Iran (Islamska Republika)	1	Peru
		1	Sri Lanka
		1	Wietnam

Komisja Odwoławcza Rady NCN

Wnioskodawca (jednostka lub osoba fizyczna) może złożyć odwołanie od decyzji dyrektora NCN w terminie 14 dni od dnia skutecznego doręczenia decyzji. Odwołania rozpatruje Komisja Odwoławcza, która została powołana przez Radę NCN.

Praca Komisji Odwoławczej Rady NCN w 2023 r.

181

rozpatrzonych
odwołań

13

projektów,
którym przyznano
finansowanie
na łączną
kwotę ponad

5,6 mln zł

25

spraw, w których
zlecono dyrek-
torowi prze-
prowadzenie
dodatkowego
postępowania
dowodowego

29

spraw, w których
uchylono decyzję
dyrektora i prze-
kazano wniosek
do ponownego
rozpatrzenia

Nadzór nad realizacją badań naukowych

Raporty z realizacji projektów

Do naszych zadań należy m.in. nadzorowanie realizacji projektów badawczych, staży, stypendiów i działań naukowych oraz sposobu wydatkowania przyznanych środków finansowych. Nadzór ten obejmuje ocenę raportów częściowych, rocznych i końcowych z realizacji projektów badawczych, kontrolę w siedzibie jednostki realizującej grant, a także uprawnienie dyrektora NCN do wstrzymania lub przerwania finansowania projektów badawczych w przypadku stwierdzenia ich nieprawidłowej realizacji. Procedura weryfikacji i oceny raportów polega na kontroli poprawności realizacji projektu, stażu, stypendium lub działania pod względem formalnym i finansowym oraz sprawdzeniu ich wykonania pod względem merytorycznym.

W 2023 r. w NCN zweryfikowano:

5208

raportów
rocznych za rok
2022

2974

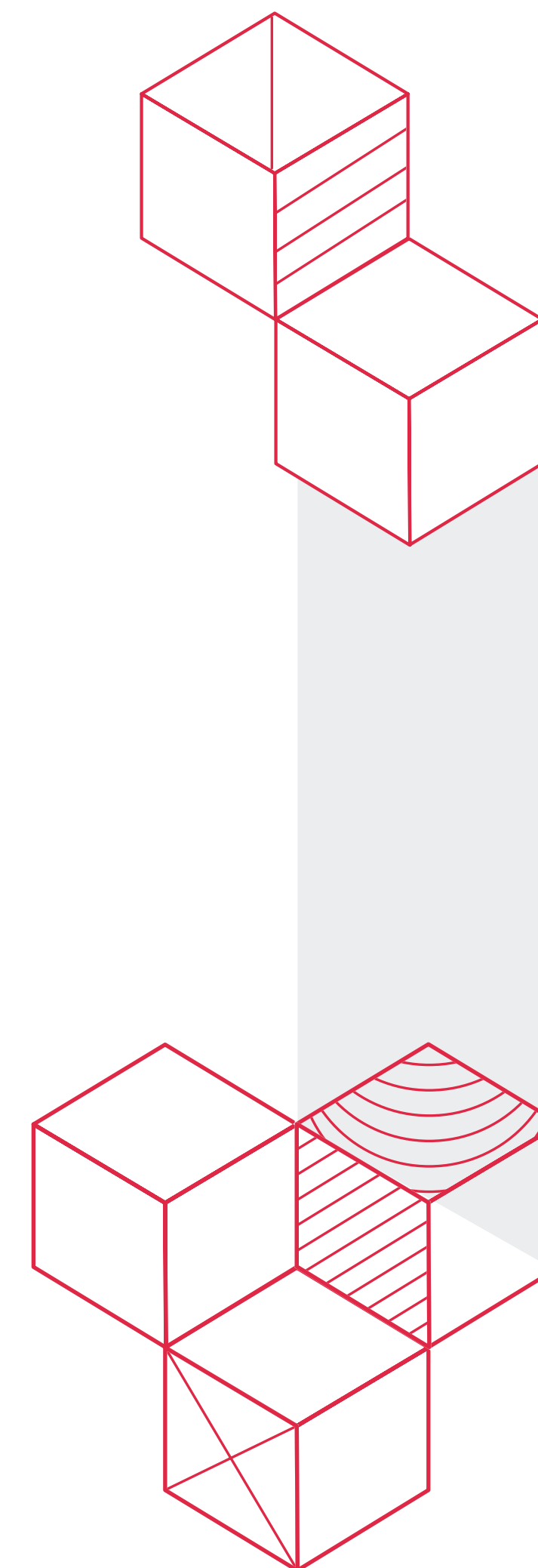
raporty końcowe

Kontrola w jednostce

Kolejnym narzędziem pozwalającym na nadzór nad realizacją projektów badawczych jest możliwość przeprowadzenia przez Centrum kontroli w celu sprawdzenia zgodności realizacji projektu z zawartą umową. Kontrole przeprowadza Zespół ds. Kontroli i Audytu na podstawie rocznego planu. Granty przeznaczone do skontrolowania wyłaniamy w drodze analizy czynników ryzyka związanych z ich realizacją. Informacje o możliwych zagrożeniach oraz niepokojących sygnałach związanych z finansowanymi projektami są gromadzone i przekazywane przez pracowników odpowiedzialnych za obsługę administracyjną i finansową projektów, a także koordynatorów dyscyplin, Zespołu ds. Kontroli i Audytu oraz Zespołu ds. Analiz i Ewaluacji.

Procedura dopuszcza również uzupełnienie planu kontroli o projekty wytypowane losowo. Kontrola projektu może odbyć się także w trybie doraźnym. Z reguły podejmujemy ją w związku z pojawieniem się informacji o nieprawidłowym realizowaniu grantu i najczęściej dotyczy ściśle określonego zakresu. W skład zespołu kontrolującego wchodzi zawsze pracownik Zespołu ds. Kontroli i Audytu oraz, w zależności od programu i zakresu kontroli, ekspert finansowy i/lub naukowy.

W 2023 r. zakończono 66 kontroli. W zakresie stwierdzonych nieprawidłowości Centrum zażądało od jednostek zwrotu środków finansowych o łącznej wysokości ponad 49 tys. zł.

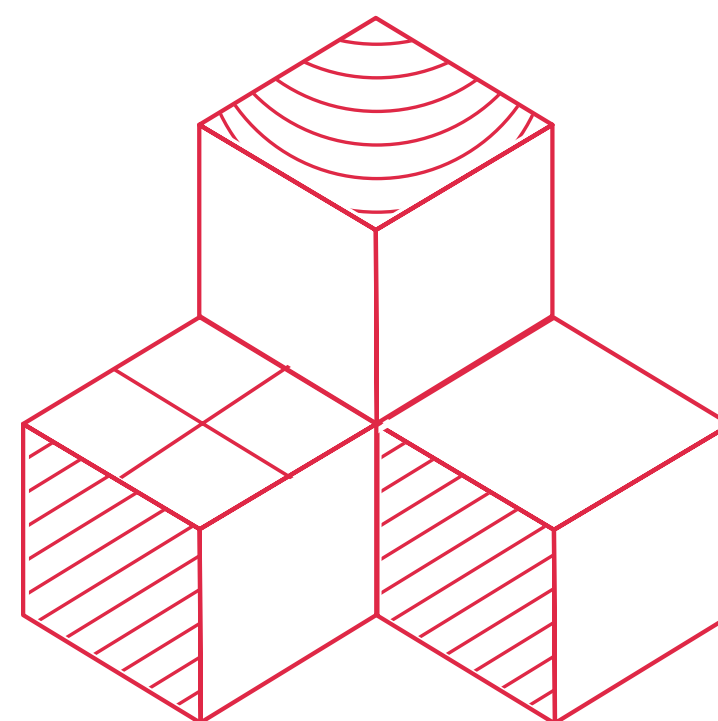

Współpraca międzynarodowa

W 2023 r. Centrum ogłosiło jeden konkurs dwustronny z partnerami z Litwy oraz dziesięć konkursów organizowanych we współpracy wielostronnej (konkursy ERA-Net, Partnerstwa Europejskie i inne). Wśród nich znalazły się dwa adresowane do przedstawicieli nauk humanistycznych i społecznych, otwarte przez koordynowane przez NCN konsorcjum CHANSE (*Collaboration for Humanities and Social Sciences in Europe*). Również QuantERA – sieć koordynowana również przez NCN, działająca w obszarze technologii kwantowych – przeprowadziła konkurs w roku 2023. Kontynuowana była także realizacja wielostronnego programu Weave, organizowanego wraz z Austrią, Czechami, Słowenią, Niemcami, Szwajcarią, Belgią-Flandrią i Luksemburgiem w ramach współpracy opartej o procedurę agencji wiodącej (*Lead Agency Procedure, LAP*). Całkowicie nową inicjatywą w portfolio NCN, działającą na zasadach LAP, stał się uruchomiony w sierpniu 2023 r. program, którego głównym celem jest wsparcie ukraińskich badaczy dzięki współpracy z partnerami ze Stanów Zjednoczonych, a także Polski, Litwy, Łotwy i Estonii, pod nazwą *International Multilateral Partnerships for Resilient Education and Science System in Ukraine* (IMPRESS-U). Ponadto w 2023 r. Centrum rozstrzygnęło trzeci i ostatni konkurs w programie POLONEZ BIS. Dzięki temu programowi do realizacji badań w Polsce zaproszonych zostało łącznie 132 utalentowanych naukowców z zagranicy.

Współpraca dwustronna

NCN regularnie ogłasza konkursy dwustronne we współpracy z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe. Najlepsze wnioski na projekty badawcze przygotowane wspólnie przez zespoły polskie i zagraniczne, wybierane są zgodnie z zasadami ustalonymi przez współpracujące agencje. 15 grudnia 2023 r. ogłosiliśmy czwartą edycję konkursu DAINA, organizowanego wspólnie z litewską agencją Research Council of Lithuania (RCL) i otwartego dla wszystkich dyscyplin naukowych. Proces oceny wniosków, realizowany wspólnie przez NCN i RCL, zakończy się w drugiej połowie 2024.

Współpraca wielostronna

Co roku Centrum uruchamia także konkursy wielostronne, przeprowadzane wspólnie z zagranicznymi agencjami finansującymi badania w ramach międzynarodowych sieci wspierających określone dziedziny nauki. W programach typu ERA-NET Cofund budżet konkursów tworzą środki krajowe oraz środki programu ramowego UE Horyzont 2020. Konkursy we współpracy wielostronnej, współfinansowane ze środków Komisji Europejskiej, są ogłaszane również przez Partnerstwo Europejskie Biodiversa+, realizowane w ramach programu Horyzont Europa. Centrum jest także partnerem programu ForestValue2 (*Horizon Europe Coordination and Support Action*), w ramach którego finansowane są projekty badawcze realizowane we współpracy wielostronnej.

Pozostałe inicjatywy wielostronne, w których uczestniczy Narodowe Centrum Nauki, są finansowane wyłącznie ze środków krajowych poszczególnych agencji.

Z dofinansowania w ramach programu finansowania badań naukowych i innowacji UE „Horyzont 2020” korzystali:

CHANSE – umowa nr 101004509; CHIST-ERA III – umowa nr 768977; CHIST-ERA IV – umowa nr 857925; JPCofuND2 – umowa nr 825664; ForestValue – umowa nr 773324; JPIAMR-ACTION – umowa nr 96386; NORFACE Governance – umowa nr 822166; QuantERA II umowa nr 101017733; InCoQFlag – umowa nr 952223; BiodivClim – umowa nr 869237; BiodivRestore – umowa nr 101003777; EN-UAC – umowa nr 875022; EN-UTC – umowa nr 101003758; M-ERA.NET 3 – umowa nr 958174; ERA-LEARN – umowa nr 811171; POLONEZ BIS – umowa nr 945339 o dofinansowanie działań „Marie Skłodowska-Curie”.

Z dofinansowania w ramach programu finansowania badań naukowych i innowacji UE „Horyzont Europa” korzystali programy: Biodiversa+ – umowa nr 101052342; ForestValue2 – umowa nr 101094340 oraz ERA-Learn – umowa nr 101102316.

Międzynarodowe sieci z udziałem NCN

Nazwa	Liczba organizacji	Liczba krajów	Obszary badawcze wspierane przez sieć
BiodivERsA	39	25	ochrona środowiska naturalnego i zrównoważone zarządzanie bioróżnorodnością
Biodiversa+	81	40	wspieranie kształtowania i realizacji nowej polityki ochrony bioróżnorodności w Europie, monitoring bioróżnorodności
CHANSE	27	24	nauki społeczne i humanistyczne
CHIST-ERA	32	28	technologie informacyjne oraz komunikacyjne
ForestValue2	14	12	badania naukowe i innowacje związane z biogospodarką leśną w celu wzmocnienia europejskiej przestrzeni badawczej i wsparcia Europejskiego Zielonego Ładu
HERA	26	25	badania z obszaru humanistyki odpowiadające na społeczne, kulturowe oraz polityczne wyzwania współczesnej Europy
InCoQFlag	4	4	technologie kwantowe – opracowanie strategii współpracy międzynarodowej w tej dziedzinie
JPIAMR	31	29	lekooporność drobnoustrojów i grzybów
JPI Urban Europe	25	18	interdyscyplinarne badania odpowiadające na wyzwania współczesnych miast i obszarów zurbanizowanych
JPND	29	24	przyczyny występowania chorób neurodegeneracyjnych, wczesne wykrywanie ich objawów oraz odpowiednie formy terapii
M-ERA.NET	49	35	nauki o materiałach oraz inżynieria materiałowa
NORFACE	25	19	nauki społeczne (dotychczas m.in. migracje, przyszłość państwa opiekuńczego oraz nierówności społeczne)
QuantERA	41	31	technologie kwantowe
Trans-Atlantic Platform (T-AP) for Social Sciences and Humanities	18	13	nauki społeczne i humanistyczne

QuantERA

QuantERA to sieć organizacji finansujących projekty badawcze, która aktywnie promuje i wspiera rozwój technologii kwantowych. Obecnie łączy ona 41 organizacji z 31 krajów i od czasu swego powstania w 2016 r. jest niezmiennie koordynowana przez Narodowe Centrum Nauki.

W 2023 r. ogłoszono i rozstrzygnięto czwarty konkurs w ramach programu QuantERA, Call 2023, w którym oprócz NCN udział wzięło 34 partnerów z 28 państw. Finansowanie otrzymały 24 projekty, wśród których 8 realizowanych będzie z udziałem polskich naukowców, a 5 z tych projektów otrzyma fundusze bezpośrednio z NCN. W gronie wszystkich laureatów programu znajduje się obecnie ponad pięćset zespołów badawczych z całej Europy.

Wiosną tego roku sieć opublikowała *Impact Overview. Report on QuantERA's Developments in Quantum Area in Europe* – dokument podsumowujący ocenę rezultatów pierwszej edycji programu. Publikacja opisuje wpływ programu na rozwój technologii kwantowych w Europie. We wrześniu zaś ukazał się raport *Quantum Technologies Public Policies in Europe*, który – oferując wgląd w europejskie strategie finansowania i politykę naukową w poszczególnych krajach – ilustruje dynamiczny rozwój fizyki kwantowej na terenie UE. Zestawienie to może posłużyć jako użyteczne narzędzie diagnostyczne do planowania długofalowej strategii finansowania badań kwantowych w Polsce.

Sieć kontynuowała także popularyzowanie wyników dofinansowanych projektów oraz promocję obecności kobiet w badaniach nad technologiami kwantowymi, publikując wywiady z badaczkami aktywnymi w tej dziedzinie.

W listopadzie 2023 r. odbyła się w Madrycie konferencja *Quantum Technologies in Europe*, wydarzenie zorganizowane przez sieć QuantERA pod patronatem Komisji Europejskiej i programu flagowego UE Quantum Flagship. Paneliści dyskutowali o trajektorii rozwoju technologii kwantowych w Europie, także w kontekście wyzwań geopolitycznych i gospodarczych. Konferencję swoją obecnością uświetnili prof. Serge Haroche i prof. Anton Zeilinger, laureaci Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki, oraz członkowie Komisji Europejskiej i Rada Strategiczna sieci QuantERA.

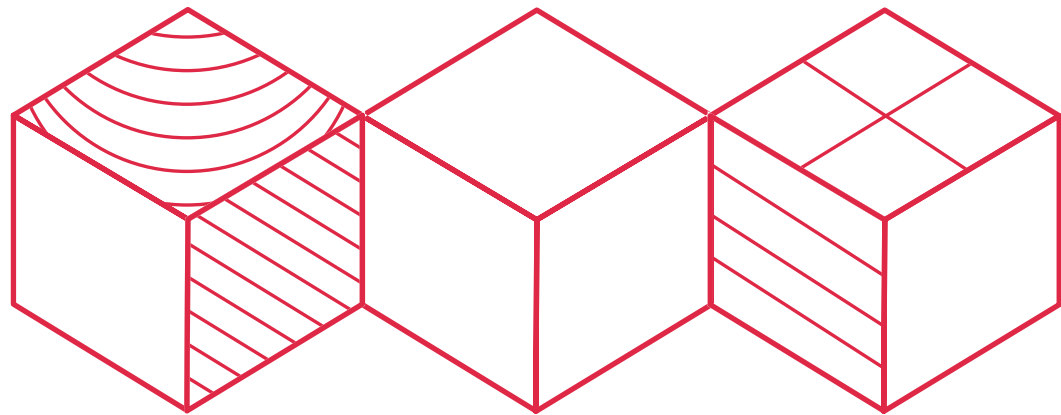

www.quantera.eu

X: [@QuantERA_EU](https://twitter.com/QuantERA_EU)

Facebook: [QuanteraCoFund](https://www.facebook.com/QuanteraCoFund)

LinkedIn: [QuantERA](https://www.linkedin.com/company/quantera)

InCoQFlag – Coordination and Support Action

Celem projektu InCoQFlag (*International Cooperation in Quantum Technologies*) jest opracowanie strategii współpracy Europy z państwami pozaeuropejskimi w dziedzinie technologii kwantowych. Projekt koordynuje francuski Komisariat ds. Energii Atomowej i Alternatywnych Źródeł Energii (CEA). Narodowe Centrum Nauki jest partnerem odpowiedzialnym za analizę polityk publicznych i finansowania technologii kwantowych w Europie, Kanadzie, Stanach Zjednoczonych i Japonii. Raport na ten temat został opracowany w 2023 r.

CHANSE

Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe (CHANSE), to kolejny program ERA-Net Cofund koordynowany przez NCN. Wspólne zadanie sieci 27 instytucji finansujących badania naukowe z 24 krajów europejskich to przede wszystkim przeprowadzenie konkursów na międzynarodowe projekty badawcze. Do priorytetów CHANSE należy także inspirowanie współpracy między naukowcami i różnymi grupami interesariuszy, promowanie równości płci w nauce oraz wzmocnienie Europejskiej Przestrzeni Badawczej, w szczególności w krajach osiągniętych mniejsze sukcesy w programach ramowych UE (tzw. *widening countries*).

W 2023 r. konsorcjum CHANSE ogłosiło dwa konkursy. 22 kraje wzięły udział w konkursie *Crisis – Perspectives from the Humanities* (organizowanym we współpracy z siecią HERA) a 18 krajów zaangażowało się w konkurs

Enhancing Well-being for the Future (organizowany we współpracy z siecią NORFACE). Ostateczne wyniki zostaną ogłoszone jesienią 2024 r.

W maju 2023 r. sieć wybrała tzw. *Knowledge Exchange Facilitator* (KEF), którego rolą jest inicjowanie współpracy między finansowanymi projektami, a także wspieranie wymiany wiedzy między uczestnikami projektów a interesariuszami reprezentującymi sektor pozaakademicki. Pierwszą, doskonałą szansą na twórcze kontakty między 26 projektami wybranymi w 2022 r. w konkursie CHANSE *Transformations – Social and Cultural Dynamics in the Digital Age* była konferencja inauguracyjna ich realizację, zorganizowana 1-2 czerwca 2023 r. w Tallinie.

W 2023 r. sieć CHANSE podejmowała także działania wspierające utworzenie potencjalnego Partnerstwa Europejskiego *Social Transformations and Resilience* w Programie Ramowym Horyzont Europa.

www.chanse.org

X: [@euchanse](https://twitter.com/euchanse)

Facebook: [@euchanse](https://www.facebook.com/euchanse)

LinkedIn: [@euchanse](https://www.linkedin.com/company/euchanse)

Europejskie Partnerstwo na rzecz Bioróżnorodności Biodiversa+

W 2023 r. NCN reprezentowało interesy Polski w Partnerstwie *Rescuing Biodiversity to Safeguard Life on Earth* (Biodiversa+) współfinansowanym ze środków programu Unii Europejskiej Horyzont Europa. Biodiversa+ stanowi europejską platformę skupiającą krajowe oraz regionalne programy badań i innowacji na rzecz ochrony i wzmocnienia bioróżnorodności na Ziemi. Biodiversa+ ogłosiła do tej pory 3 konkursy na projekty badawcze. W dwóch rozstrzygniętych konkursach finansowanie przyznano 69 projektom. Wyniki trzeciego, ogłoszonego w 2023 r. i zatytułowanego *BiodivNBS: Nature-based solutions for biodiversity, human well-being and transformative change*, znane będą w październiku 2024 r.

Od pierwszego konkursu ogłoszonego przez Partnerstwo Biodiversa+ Narodowe Centrum Nauki wraz z francuską Agence nationale de la recherche (ANR) przyjęło rolę Sekretariatu koordynującego nabór i przeprowadzenie oceny merytorycznej wniosków złożonych w konkursach na szczeblu międzynarodowym. W roku 2023 NCN kontynuowało także współpracę z powołaną w 2021 r. Grupą Doradczą złożoną z ekspertów krajowych. Bazując na jej rekomendacjach, NCN włączyło się w aktualizację strategicznego programu badań i innowacji Partnerstwa, uwzględniając przy tym diagnozę głównych luk i potrzeb badawczych w Polsce.

Konkursy ogłaszane we współpracy wielostronnej

W konkursach wielostronnych naukowcy z Polski otrzymują granty na realizację projektów badawczych we współpracy z kilkoma zagranicznymi zespołami. Instytucje ogłaszające konkurs wspólnie oceniają wnioski, a następnie finansują zespoły pochodzące z właściwych dla siebie krajów. Projekty tego typu wyróżnia nie tylko wysoki poziom naukowy, ale także współpraca w międzynarodowych konsorcjach, która często toruje drogę kolejnym wspólnym przedsięwzięciom.

Konkursy wielostronne rozstrzygnięte w 2023 r.

Obszar	Program	Temat konkursu	Liczba projektów współfinansowanych przez NCN	Kraje partnerskie w projektach z udziałem zespołów z Polski
INTER DYSCYPLINARNE	Biodiversa+ BiodivMon (Call 2022)	<i>Improved transnational monitoring of biodiversity and ecosystem change for science and society</i>	6	Austria, Belgia, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Niemcy, Norwegia, Portugalia, Serbia, Słowenia, Szwajcaria, Szwecja, Węgry, Włochy
	BTC ENUTC (Call 2023)	<i>Building Transformation Capacities through Arts & Design</i>	2	Łotwa, Rumunia, Szwecja
	ForestValue2 (Call 2023)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Resilient sustainable forest systems and management</i> <i>Sustainable timber building systems</i> 	3	Estonia, Finlandia, Hiszpania, Irlandia, Łotwa, Norwegia, Słowenia, Włochy
NZ	JPND – JPco-fuND2 (Call 2023)	<i>Large scale analysis of OMICS data for drug-target finding in neurodegenerative diseases</i>	3	Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Izrael, Luksemburg, Niemcy, Turcja, Włochy
	JPI HDHL (Call 2023)	<i>New food resources and technologies to improve public health and food security (FOODRETEC)</i>	2	Austria, Francja, Irlandia, Norwegia, Rumunia
	JPIAMR-ACTION (Call 2023)	<i>Development of innovative strategies, tools, technologies, and methods for diagnostics and surveillance of antimicrobial resistance (DISTOMOS)</i>	4	Australia, Estonia, Francja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Niemcy, Szwecja, Wielka Brytania
ST	CHIST-ERA IV (Call 2022)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Security and Privacy in Decentralised and Distributed Systems (SPiDDS)</i> <i>Machine Learning-based Communication systems, towards Wireless AI (WAI)</i> 	3	Finlandia, Francja, Hiszpania, Luksemburg, Szwajcaria, Węgry
	CHIST-ERA IV	<i>Open&Re-usable Research Data and Software Call</i>	5	Austria, Belgia, Brazylia, Czechy, Holandia, Francja, Korea Płd., Rumunia, Szwajcaria, Turcja, Wielka Brytania
	M-ERA.NET 3 (Call 2022)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Sustainable advanced materials for Energy</i> <i>Innovative surfaces, coatings and interfaces</i> <i>High performance composites</i> <i>Functional materials</i> <i>Advanced materials and technologies for health applications</i> <i>Next generation materials for advance electronics</i> 	10	Austria, Brazylia, Dania, Estonia, Francja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Izrael, Niemcy, Turcja
	QuantERA (Call 2023)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Quantum Phenomena and Resources</i> <i>Applied Quantum Science</i> 	5	Czechy, Finlandia, Francja, Hiszpania, Niemcy, Szwecja, Włochy

Konkursy wielostronne ogłoszone w 2023 r.

Obszar	Program	Temat konkursu	Ogłoszenie	Termin składania wniosków wstępnych	Termin składania wniosków pełnych
INTER DYSCYPLINARNE	Biodiversa+ BiodivNBS	<i>Nature-Based Solutions for biodiversity, human well-being and transformative change</i>	11 września 2023 r.	10 listopada 2023 r.	9 kwietnia 2024 r.
	JPI Urban Europe BTC EN-UTC (Call 2023)	<i>Building Transformation Capacities through Arts and Design</i>	22 lutego 2023 r.	–	25 kwietnia 2023 r.
	ForestValue2 (Call 2023)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Resilient sustainable forest systems and management</i> <i>Sustainable timber building systems</i> 	4 maja 2023 r.	–	1 września 2023 r.
NZ	JPND (Call 2023)	<i>Large scale analysis of OMICS data for drug-target finding in neurodegenerative diseases</i>	4 stycznia 2023 r.	7 marca 2023 r.	27 czerwca 2023 r.
	JPI HDHL (Call 2023)	<i>New food resources and technologies to improve public health and food security (FOODRETEC)</i>	21 lutego 2023 r.	–	21 kwietnia 2023 r.
	JPIAMR-ACTION (Call 2023)	<i>Development of innovative strategies, tools, technologies, and methods for diagnostics and surveillance of antimicrobial resistance (DISTOMOS)</i>	16 stycznia 2023 r.	7 marca 2023 r.	4 lipca 2023 r.
ST	M-ERA.NET 3 (Call 2023)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Sustainable advanced materials for energy</i> <i>Innovative surfaces, coatings and interfaces</i> <i>High performance composites</i> <i>Functional materials</i> <i>Advanced materials and technologies for health applications</i> <i>Next generation materials for advance electronics</i> 	1 marca 2023 r.	16 maja 2023 r.	21 listopada 2023 r.
	QuantERA (Call 2023)	<ul style="list-style-type: none"> <i>Quantum Phenomena and Resources</i> <i>Applied Quantum Science</i> 	26 stycznia 2023 r.	–	11 maja 2023 r.
HS	CHANSE & HERA CHANSE & NORFACE	<ul style="list-style-type: none"> <i>Crisis – Perspectives from the Humanities</i> <i>Enhancing Well-being for the Future</i> 	26 maja 2023 r.	21 września 2023 r.	26 marca 2024 r.
	T-AP DGT (Call 2023)	<i>Democracy, Governance and Trust</i>	15 czerwca 2023 r.	–	6 listopada 2023 r.

Konkursy wielostronne organizowane w oparciu o procedurę agencji wiodącej

NCN we współpracy z europejskimi agencjami finansującymi badania naukowe ogłasza konkursy wielostronne w oparciu o procedurę agencji wiodącej. Polega ona na wykorzystaniu krajowych konkursów, uruchamianych przez każdą z zaangażowanych instytucji, do oceny projektów międzynarodowych. Wnioski o finansowanie dwu- lub trójstronnych projektów badawczych są poddawane ocenie merytorycznej tylko w jednej z instytucji – agencji wiodącej – właściwej dla jednego z uczestniczących w danym projekcie zespołów i konkurują z pozostałymi wnioskami złożonymi w konkursie. Podobnie jak w przypadku pozostałych form współpracy NCN z zagranicznymi agencjami, każda z agencji finansuje część projektu realizowaną przez zespół z właściwego dla niej kraju.

Weave

W obrębie inicjatywy Weave w 2023 r. Narodowe Centrum Nauki kontynuowało współpracę z agencjami z Austrii, Belgii-Flandrii, Czech, Luksemburga, Niemiec, Słowenii i Szwajcarii.

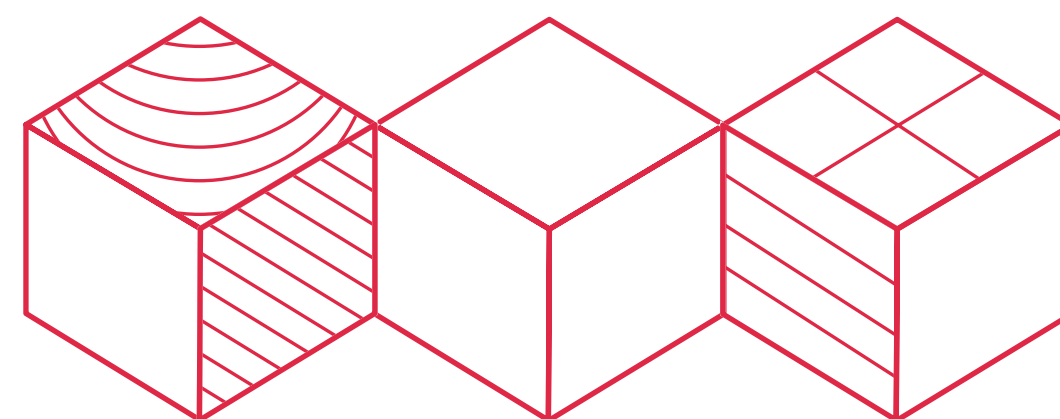
Nabór dwu- lub trójstronnych wniosków Weave we wszystkich dyscyplinach nauki prowadzony jest przez NCN w dwóch konkursach, zależnie od tego, czy rolę agencji wiodącej pełni zagraniczna instytucja partnerska czy NCN:

- w konkursie Weave-UNISONO w przypadku wniosków składanych i ocenianych w zagranicznych instytucjach partnerskich jako agencjach wiodących (w 2023 r. w: FWF, FWO, GAČR, FNR, DFG, ARIS lub SNSF),

- we wrześniowej edycji konkursu OPUS (w roku 2023 – OPUS 26+LAP/Weave) w przypadku wniosków ocenianych w NCN. Wnioski OPUS LAP są oceniane łącznie z wnioskami krajowymi.

Wyniki w konkursie Weave-UNISONO są ogłaszane sukcesywnie, zgodnie z harmonogramem oceny wniosków w poszczególnych agencjach wiodących i w zależności od długości trwania procedury akceptacji ocen w agencjach partnerskich. W przypadku konkursu OPUS LAP wyniki ogłaszane są w miarę zatwierdzania rezultatów oceny merytorycznej przeprowadzonej w NCN przez instytucje partnerskie właściwe dla zagranicznych zespołów badawczych.

W kolejnych latach planowane jest poszerzenie grupy agencji zagranicznych, z którymi NCN będzie prowadził współpracę.

IMPRESS-U

Na mocy porozumienia zawartego w lipcu 2023 r. pomiędzy NCN, amerykańskimi instytucjami – National Science Foundation, National Academy of Sciences, Office of Naval Research Global – oraz Narodową Agencją Wymiany Akademickiej, National Research Foundation of Ukraine, Latvian Council of Science, Research Council of Lithuania i Estonian Research Council, NCN przystąpiło do inicjatywy *International Multilateral Partnerships for Resilient Education and Science System in Ukraine* (IMPRESS-U). Główne cele programu IMPRESS-U to wspieranie wybitnych badań naukowych i technicznych oraz edukacji i innowacji poprzez współpracę międzynarodową, przy jednoczesnym promowaniu i stymulowaniu integracji ukraińskich naukowców z globalnym środowiskiem naukowym.

Konkurs IMPRESS-U ogłoszony przez NCN skierowany jest do zespołów badawczych z Polski, które z zespołami badawczymi z Ukrainy i Stanów Zjednoczonych (opcjonalnie również z Litwy, Łotwy lub Estonii) zaplanują realizację badań w ramach wspólnego projektu. Rolę agencji wiodącej odpowiedzialnej za ocenę merytoryczną wniosków pełni NSF.

PROGRAM POLONEZ BIS

W 2023 r. Centrum kontynuowało realizację programu POLONEZ BIS współfinansowanego ze środków programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji Horyzont 2020 w ramach działań „Marie Skłodowska-Curie”. Adresatami programu są doświadczeni naukowcy z zagranicy, którzy przyjeżdżają na 24 miesiące do Polski w celu prowadzenia badań podstawowych w wybranych przez siebie instytucjach.

Wiosną 2023 r. NCN przeprowadziło proces oceny wniosków złożonych w ostatnim z zaplanowanych konkursów POLONEZ BIS 3, zamkniętym 15 grudnia 2022 r. Wyniki tego naboru ogłoszono w maju 2023 r., a realizacja pierwszych indywidualnych projektów, wyłonionych w jego ramach, rozpoczęła się we wrześniu. Wiosną 2023 r., zgodnie z planem, swoje projekty rozpoczęli również naukowcy, którzy uzyskali finansowanie w konkursie POLONEZ BIS 2. Dla laureatów i laureatek konkursów POLONEZ BIS 2 oraz POLONEZ BIS 3 a także ich opiekunów naukowych Centrum zorganizowało spotkania – *kick-off meetings*. Pierwsze z nich odbyło się 19-20 czerwca, a drugie 30 listopada – 1 grudnia. W trakcie wydarzeń naukowcy mieli okazję nawiązać kontakty z innymi laureatami programu, uczestniczyli w warsztatach na temat rozwoju kariery przeprowadzonych przez jednego z partnerów POLONEZ BIS – firmę szkoleniową CRAC-Vitae z Wielkiej Brytanii – oraz pogłębili wiedzę na temat otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych.

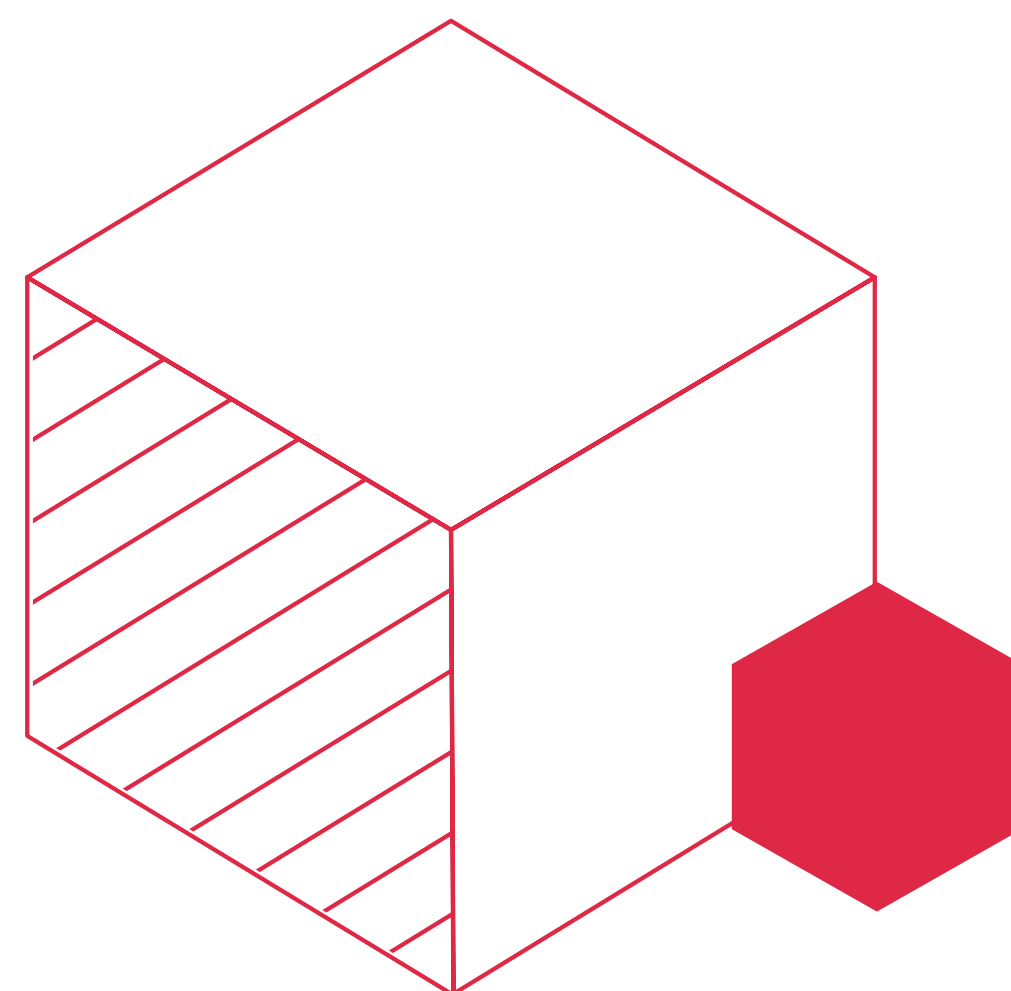
W 2023 r., zgodnie z harmonogramem, Centrum zakończyło etap rekrutacji naukowców w ramach programu POLONEZ BIS. Łącznie program POLONEZ

BIS pozwolił nam zaprosić do Polski 132 utalentowanych badaczek i badaczy z zagranicy. Do końca 2023 r. swoje projekty w polskich jednostkach naukowych rozpoczęło 110 z nich.

www.polonezbis.eu

LinkedIn: [@polonez-bis](https://www.linkedin.com/company/polonez-bis)

Fundusze EOG i fundusze norweskie

Kontynuowaliśmy prace w sprawie wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2014-2021, które były realizowane na podstawie porozumienia podpisanego w grudniu 2017 r. pomiędzy Polską a Islandią, Liechtensteinem i Norwegią. W ramach Programu Badania Podstawowe III edycji funduszy norweskich i EOG zostały przeprowadzone trzy konkursy:

- GRIEG – konkurs na polsko-norweskie projekty badawcze, budżet 37,34 mln euro,
- IdeaLab – innowacyjny interdyscyplinarny konkurs dla wykonawców z Polski, Norwegii, Islandii i Liechtensteinu na projekty badawcze odpowiadające na ważne wyzwania społeczne, budżet 4,43 mln euro,
- POLS – konkurs wspierający mobilność finansowany w ramach funduszu małych grantów, dla naukowców z zagranicy chcących prowadzić badania w Polsce, budżet 7 mln euro.

W konkursie GRIEG finansowanie otrzymało 35 polsko-norweskich projektów badawczych na łączną kwotę ponad 198 mln zł, natomiast w konkursie IdeaLab do finansowania zostały skierowane 3 projekty o łącznej wartości 17,5 mln zł. W ramach konkursu POLS wsparcie finansowe w wysokości 28 mln zł przyznano 37 projektom.

Z inicjatywy NCN jako operatora programu Badania podstawowe ogłoszono w lipcu 2022 r. program stypendialny dla ukraińskich studentów i naukowców nieposiadających stopnia doktora. Źródłem finansowania progra-

mu był fundusz współpracy dwustronnej, z którego środków w wysokości 2,18 mln zł przyznano stypendia dla czterdziestu studentów i młodych naukowców z Ukrainy, z czego zrealizowano 36 stypendiów.

W 2022 r. w ramach Mechanizmu Finansowego EOG zostało przyznane finansowanie w wysokości 1,27 mln euro na realizację predefiniowanego projektu polarnego CRIOS „Cryosphere Integrated Observatory Network on Svalbard”.

Od marca 2024 r. realizowana jest zaplanowana na 12 miesięcy bilateralna inicjatywa HarSval w ramach funduszu współpracy dwustronnej. Konsorcjum 25 polskich i norweskich instytucji badawczych dysponuje budżetem w wysokości 1,58 mln euro na działania koordynujące badania polarne i wspierające polskich i norweskich naukowców.

European Open Science Cloud

W 2023 r. Narodowe Centrum Nauki kontynuowało na podstawie zlecenia z Ministerstwa Edukacji i Nauki rolę krajowego koordynatora partnerstwa *European Open Science Cloud* (EOSC). EOSC jest grupą środowisk złożonych z różnych infrastruktur, służących do przechowywania i przetwarzania wyników badań naukowych zgodnie z założeniami otwartej nauki w Unii Europejskiej. Głównym celem powołania inicjatywy EOSC było stworzenie godnego zaufania, wirtualnego, federacyjnego środowiska mającego na celu przechowywanie, udostępnianie, przetwarzanie i ponowne użycie cyfrowych obiektów badawczych, takich jak publikacje, dane i oprogramowanie, zgodnie z zasadami FAIR (ang. *Findable, Accessible, Interoperable and Reusable*). W 2023 r. Narodowe Centrum Nauki reprezentowało interesy Polski jako tzw. *mandated organisation* w ramach prac Stowarzyszenia European Open Science Cloud (EOSC Association) oraz w EOSC Steering Board – organie doradczym Komisji Europejskiej.

Wkładem Centrum w 2023 r. w rozwój EOSC było:

1. utworzenie czterech kursów online typu MOOC – kursy są poświęcone zarządzaniu danymi badawczymi. Adresowane są do naukowców pracujących z danymi badawczymi oraz data stewardów wspierających badaczy w ich pracy. Kursy dostępne są na poziomie podstawowym i średniozaawansowanym,
2. zorganizowanie webinarium dziedzinowych – tematyka webinarium skoncentrowana jest na zarządzaniu danymi badawczymi w następujących dziedzinach nauki:
 - [językoznawstwo](#),
 - [nauki o Ziemi i środowisku](#),

- [nauki o komunikacji społecznej i mediach](#),
 - [nauki medyczne, farmaceutyczne oraz o zdrowiu](#),
 - [dane jakościowe w naukach socjologicznych](#),
3. [organizacja EOSC Festival 2023. The National Tripartite Event Poland](#) (więcej na str. 35),
 4. [utworzenie strony internetowej EOSC PL](#) – strona ma na celu wspieranie rozwoju EOSC, promuje działania podejmowane przez polskie podmioty w dziedzinie otwartej nauki, ze szczególnym uwzględnieniem dobrych praktyk w zarządzaniu danymi badawczymi i wdrażaniu EOSC w Polsce. Ponadto prezentuje profile krajowych ekspertów i ekspertek pracujących w ww. obszarze,
 5. koordynacja sieci EOSC Polska – Sieć EOSC Polska stanowi krajową strukturę EOSC, została ona utworzona w celu wspierania rozwoju EOSC, koordynowania i wzmocnienia działań związanych z EOSC na poziomie krajowym oraz osadzania ich w międzynarodowym kontekście EOSC.

W 2023 r. Centrum kontynuowano realizację projektu EOSC Focus, który wspiera Partnerstwo EOSC w wypełnianiu misji ustanowienia otwartej nauki jako „nowej normy”. Projekt uzyskał finansowanie Komisji Europejskiej w ramach konkursu programu Horyzont Europa „Wspieranie rozwoju i koordynacji działań Partnerstwa EOSC”.

Nagroda Narodowego Centrum Nauki 2023

Nagroda Narodowego Centrum Nauki do 2023 r. była wyróżnieniem dla uczonych w wieku do 40 lat przyznawanym za znaczące osiągnięcia naukowe dokonane w ramach badań podstawowych, udokumentowane publikacjami afiliowanymi w polskiej instytucji naukowej. Nagrodę ustanowiła Rada Narodowego Centrum Nauki w lutym 2013 r. Wyróżnienie przyznawane jest w trzech obszarach badawczych: nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce, nauki o życiu oraz nauki ścisłe i techniczne. O wyborze laureatów decyduje kapituła, w skład której wchodzi dyrektor i Rada NCN.

Gala wręczenia Nagrody NCN odbyła się 11 października 2023 r. w Galerii Sztuki Polskiej XIX w. w Sukiennicach, oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie. Tego dnia oficjalnie ogłoszono laureatów nagrody, którymi zostali Karolina Ćwiek-Rogalska w naukach humanistycznych, społecznych i o sztuce, Łukasz Opaliński w naukach o życiu oraz Katharina Bogusławska w naukach ścisłych i technicznych. Podczas gali zaprezentowano filmy oraz wygłoszono laudacje na cześć każdego z naukowców. Laureaci otrzymali statuetki oraz dyplomy. Na zakończenie wydarzenia odbył się koncert Szymon Mika Trio. Uroczystość była transmitowana online na kanałach NCN oraz została udostępniona do późniejszego odtworzenia.

Każdy z laureatów otrzymał 50 tys. złotych za wybitne osiągnięcia naukowe w ramach badań podstawowych.

**dr Karolina
Ćwiek-Rogalska**

Zobacz film

**dr hab. Łukasz
Opaliński, prof. UWr**

Zobacz film

**dr hab. Katharina
Bogusławska, prof. UMK**

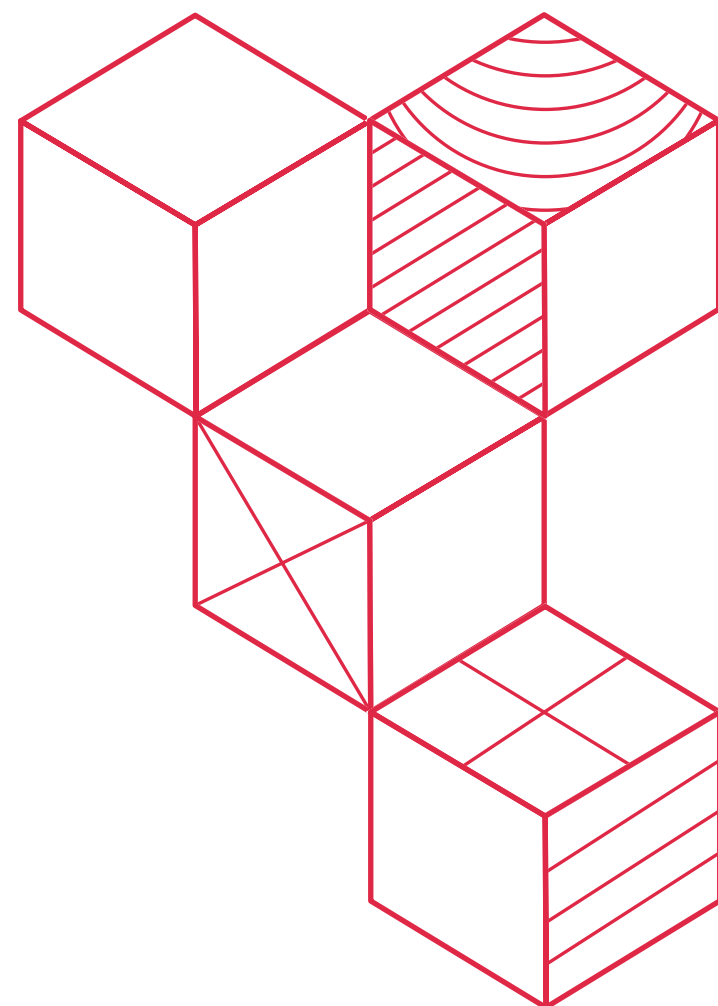

Zobacz film

Promocja

Ważną częścią naszej działalności jest upowszechnianie w środowisku naukowym informacji o ogłaszanych konkursach. Zadanie to realizowaliśmy w 2023 r. poprzez szereg działań o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym. Informacje o ogłaszanych i rozstrzyganych na bieżąco konkursach oraz podejmowanych przez Centrum inicjatywach rozpowszechnialiśmy zarówno przy użyciu internetowych, jak i tradycyjnych narzędzi komunikacji, a także poprzez organizację i aktywne uczestnictwo w różnego rodzaju inicjatywach popularyzujących naukę.

Dni Narodowego Centrum Nauki 2023 we Wrocławiu

W dniach 10-11 maja we Wrocławiu odbyła się dziewiąta edycja Dni Narodowego Centrum Nauki. Gospodarzem tego wydarzenia była Politechnika Wrocławska. W gronie współorganizatorów znalazły się również inne jednostki naukowe z terenu południowo-zachodniej Polski reprezentowane przez Kolegium Prorektorów ds. Nauki Uczelni Wrocławia i Opola.

Pierwszego dnia odbyło się spotkanie otwierające z udziałem przedstawicieli środowiska naukowego regionu oraz dyrekcji i Rady NCN. Oprócz okolicznościowych przemówień uczestnicy mieli okazję wysłuchać wystąpień laureatów konkursów NCN dotyczących badań prowadzonych przez nich dzięki uzyskanym grantom.

W programie przewidziano również otwarte spotkanie „Damy Radę! Spotkanie Rady NCN ze środowiskiem naukowym”, umożliwiające interakcję między wszystkimi uczestnikami. Dyskusja dotyczyła założeń systemu grantowego NCN, zasad rządzących procedurami konkursowymi i odwoławczymi oraz ostatnich zmian regulaminów, w kontekście obecnej sytuacji gospodarczej oraz geopolitycznej w Europie. Równoległe odbyły się warsztaty dla pracowników jednostek naukowych, którzy zajmują się obsługą administracyjną grantów NCN.

11 maja odbyły się warsztaty dotyczące procesu oceny wniosków w Narodowym Centrum Nauki. Ich uczestnicy wcielili się w rolę ekspertów oceniających wnioski o finansowanie projektów badawczych. Materiałem do pracy tzw. „mock-panelu” były autentyczne wnioski, których autorzy zgodzili się na

wykorzystanie ich w celach szkoleniowych. Warsztaty podzielone na trzy grupy (HS, ST i NZ) miały na celu nie tylko symulację procesu oceny wniosków w NCN, lecz również przekazanie wiedzy na temat procedur i zasad konkursowych Centrum. W programie tego dnia znalazło się również spotkanie informacyjne poświęcone zagadnieniom związanym z otwartymi danymi badawczymi w polityce i praktyce NCN. Tradycyjnie w ramach Dni NCN odbyły się również warsztaty dla pracowników administracyjnych uczelni i instytutów naukowych.

Zobacz reportaż

Wydarzenia promujące programy i partnerstwa międzynarodowe

1 i 2 czerwca 2023 w Tallinnie odbyła się **konferencja sieci CHANSE** koordynowanej przez Narodowe Centrum Nauki, poświęcona zmianom społecznym i kulturowym w epoce cyfrowej. Wzięli w niej udział przedstawiciele projektów finansowanych w konkursie CHANSE *Transformations – Social and Cultural Dynamics in the Digital Age*, reprezentanci Komisji Europejskiej, pracownicy agencji współtworzących sieć oraz interesariusze ze świata nauki, kultury i biznesu. Konferencję otworzyły wystąpienia prof. Marju Lauristin z Uniwersytetu w Tartu i dr. Tarasa Fedirko z Uniwersytetu w Glasgow. Celem wydarzenia było stworzenie przestrzeni dla międzynarodowych zespołów naukowych – laureatów konkursu CHANSE *Transformations* – na wymianę wzajemnych doświadczeń badawczych. Dodatkowo uczestnicy konferencji mieli okazję do wzięcia udziału w panelach dyskusyjnych poświęconych sztucznej inteligencji oraz sytuacji humanistyki w epoce cyfrowej, a także warsztacie poświęconym wymianie wiedzy między naukowcami a przedstawicielami biznesu, świata kultury czy organizacji pozarządowych.

19 i 20 czerwca oraz od 30 listopada do 1 grudnia podczas **dwóch spotkań kick-off programu POLONEZ BIS** gościliśmy naukowców rozpoczynających realizację projektów POLONEZ BIS. Podczas dwudniowych wydarzeń mieli oni okazję poznać innych laureatów programu, uczestniczyć w warsztatach na temat rozwoju kariery oraz pogłębić wiedzę na temat publikowania prac naukowych w otwartym dostępie.

16 listopada w siedzibie Narodowego Centrum Nauki w Krakowie odbyła się **konferencja promująca program Badania Podstawowe finansowany w ramach III edycji funduszy norweskich i EOG**. Wydarzenie, które zgromadziło cenionych badaczy, innowatorów i interesariuszy z Polski i Norwegii, poświęcone było tym razem naukom humanistycznym i społecznym. W trakcie konferencji swoje projekty badawcze i uzyskane wyniki prezentowały zespoły projektowe i indywidualni naukowcy z polskich i norweskich ośrodków akademickich, realizujący granty w ramach konkursów GRIEG, POLS oraz IDEALAB. Częścią wydarzenia był także panel ekspertów pt. *Social Transformations in the Age of Polarization* moderowany przez prof. Ninę Witoszek z University of Oslo. W trakcie dyskusji rozmawiano o wyzwaniach w obliczu narastającej polaryzacji społecznej, dzieląc się spostrzeżeniami i proponując strategie działania. Ekspertami w panelu byli badacze realizujący polsko-norweskie projekty w ramach konkursu GRIEG – dr Katarzyna Jaśko z Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr hab. Jarostaw Michałowski, prof. Uniwersytetu SWPS oraz dr Paweł Marczewski z Fundacji im. Stefana Batorego, operatora programu Aktywni Obywatele w ramach III edycji funduszy norweskich i EOG. Paneliści przedstawili wyniki projektów nawiązujące do tematyki wyzwań społecznych w dobie polaryzacji.

W dniach 6-7 listopada w naszej siedzibie oraz online odbywał się już po raz drugi **Festival EOSC. The National Tripartite Event Poland**. Wydarzenie przyciągnęło na miejscu i online 260 uczestników – przedstawiciele polskiego ekosystemu otwartej nauki, w tym kluczowych infrastruktur oraz usługodawców w obszarze EOSC, organizacje finansujące i realizujące badania, a także osoby bezpośrednio zaangażowane w zarządzanie danymi badawczymi, czyli naukowców, doktorantów i *data stewardów*. Dyskutowano na temat otwartej nauki oraz przyszłości EOSC w Europie. Uczestnicy EOSC Festival skupili się

na kluczowych kwestiach związanych z polityką i wdrożeniem otwartej nauki oraz rozwojem EOSC, przede wszystkim w tzw. *widening countries*. Ponad 40 prelegentów i dyskutantów z 13 krajów zaprezentowało perspektywę europejską oraz perspektywy poszczególnych krajów członkowskich i stowarzyszonych.

Szkolenia i warsztaty

Przez cały rok organizowaliśmy **szkolenia, warsztaty, webinary** dla wnioskodawców chcących wziąć udział w konkursach krajowych i międzynarodowych NCN, pracowników administracyjnych jednostek naukowych zaangażowanych w obsługę grantów, a także szkolenia dla *data stewardów* i osób odpowiedzialnych w jednostkach naukowo-badawczych za politykę otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych.

W ciągu całego roku zorganizowaliśmy:

5

edycji warsztatów szkoleniowych dla pracowników jednostek naukowych zaangażowanych w obsługę administracyjną badań naukowych

24

spotkania poświęcone ofercie konkursowej NCN

23

szkolenia dotyczące otwartej nauki, Europejskiej Chmury Otwartej Nauki (EOSC), zarządzania danymi badawczymi i *data stewardship*

Rozpowszechnianie informacji o NCN

Naszym podstawowym kanałem komunikacji jest strona internetowa (www.ncn.gov.pl), zawierająca kompleksowe informacje na temat przeprowadzanych konkursów oraz wszelkie niezbędne dane dotyczące naszej działalności. Prowadzimy serwis w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej.

Oprócz aktualnych informacji o konkursach krajowych i międzynarodowych dostępnych w ofercie NCN, strona zawiera również m.in. dane o wszystkich projektach realizowanych ze środków NCN ([Baza projektów NCN](#)) oraz wykaz dostępnych ofert pracy w projektach badawczych finansowanych przez Centrum ([Baza ofert pracy](#)).

Informacje o ogłaszanych konkursach i najważniejszych wydarzeniach upowszechnialiśmy również poprzez serwisy społecznościowe [Facebook](#) (prawie 18 tys. fanów), [Instagram](#) (ponad 1,4 tys. obserwujących), [YouTube](#) (ponad 400 subskrybentów), [Twitter](#) (prawie 6 tys. obserwatorów), [LinkedIn](#) (prawie 15,4 tys. obserwatorów) oraz przez newsletter KODA NCN (430 subskrybentów).

Centrum prowadziło także osobne strony internetowe oraz media społecznościowe dla każdego z programów współfinansowanych ze środków UE koordynowanych przez NCN: CHANSE (www.chanse.org), QuantERA (www.quantera.eu) oraz POLONEZ BIS (www.polonezbis.eu), przy czym strona programu POLONEZ BIS prowadzona była w dwóch wersjach językowych i zawierała informacje dla wnioskodawców, instytucji przyjmujących oraz naukowców realizujących nagrodzone projekty.

Oprócz działań informacyjnych prowadzonych w przestrzeni wirtualnej, wydaliśmy też drukowane publikacje: broszury informujące o ofercie konkursowej i działalności Centrum w polskiej i angielskiej wersji językowej, publikację programu QuantERA pt. *Mapping of Public Policies in QuantERA* oraz komplet kart o konkursach NCN w języku polskim i angielskim. Wydany został również kalendarz ścienny na rok 2024, zawierający zdjęcia laureatów konkursów Narodowego Centrum Nauki sfotografowanych w swoich miejscach pracy lub w miejscach powiązanych z ich działalnością. Kalendarz stanowi kolejną formę promocji konkursów oferowanych przez Centrum oraz badań naukowych finansowanych w tych konkursach. Wszystkie wymienione publikacje zostały również udostępnione online. Dodatkowo opublikowaliśmy w wersji elektronicznej na stronie www.ncn.gov.pl „Raport Roczny 2022” w języku polskim i angielskim oraz „Statystyki konkursów 2022” w języku polskim.

W ciągu całego roku zrealizowaliśmy także osiem filmów dotyczących działalności Narodowego Centrum Nauki:

- reportaż z Dni NCN 2023 we Wrocławiu,
- 3 filmy przedstawiające sylwetki laureatów Nagrody NCN 2023,
- reportaż z uroczystości wręczenia Nagrody NCN 2023,
- film promocyjny dla obszaru Badania podstawowe w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich,
- film promocyjny/reportaż dla programu QuantERA,
- reportaż z wydarzenia EOSC Festival. The National Tripartite Event Poland, 6-7 listopada 2023.

Wszystkie materiały filmowe zostały przygotowane w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej oraz były dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych (napisy).

We współpracy z Centrum Kopernika Badań Interdyscyplinarnych UJ zorganizowaliśmy cykl wykładów laureatów Nagrody NCN 2023, podczas których opowiadali oni o swoich odkryciach naukowych:

- 14 listopada – wykład dr Karoliny Ćwiek-Rogalskiej, laureatki HS, pt. „O tym, jak rzeczy zmieniają się w duchy. Przesiedlenia i powstawanie nowych kultur w Europie Środkowej”;
- 28 listopada – wykład dr hab. Łukasza Opalińskiego, laureata NZ, pt. „Multiwalentność w biologii i biomedycynie: jak możemy wykorzystać naturalnie zachodzące procesy komórkowe do opracowania nowatorskich terapii przeciwnowotworowych”;
- 14 grudnia – wykład dr hab. Kathariny Boguslawski, laureatki ST, pt. „Kwantowa ścieżka do chemii”.

W lutym swoją premierę miał pierwszy odcinek podcastu NCN „Nauka to przede wszystkim ludzie”. W ten sposób rozpoczęliśmy cykl rozmów o sprawach istotnych dla środowiska naukowego i funkcjonowania nauki w Polsce. W ciągu roku zrealizowaliśmy 10 odcinków, omawiając m.in. funkcjonowanie konkursów grantowych NCN, zasady składania i oceny wniosków w NCN, geografie grantów, konkursy międzynarodowe, wsparcie NCN dla młodych naukowców, zasady przyznawania nagrody NCN oraz funkcjonowanie kobiet i mężczyzn w nauce. Podcast NCN dostępny jest na platformach Spotify i Spotify for Podcasters, Apple Podcast, Google Podcast, a także w naszym kanale YouTube.

NCN w mediach

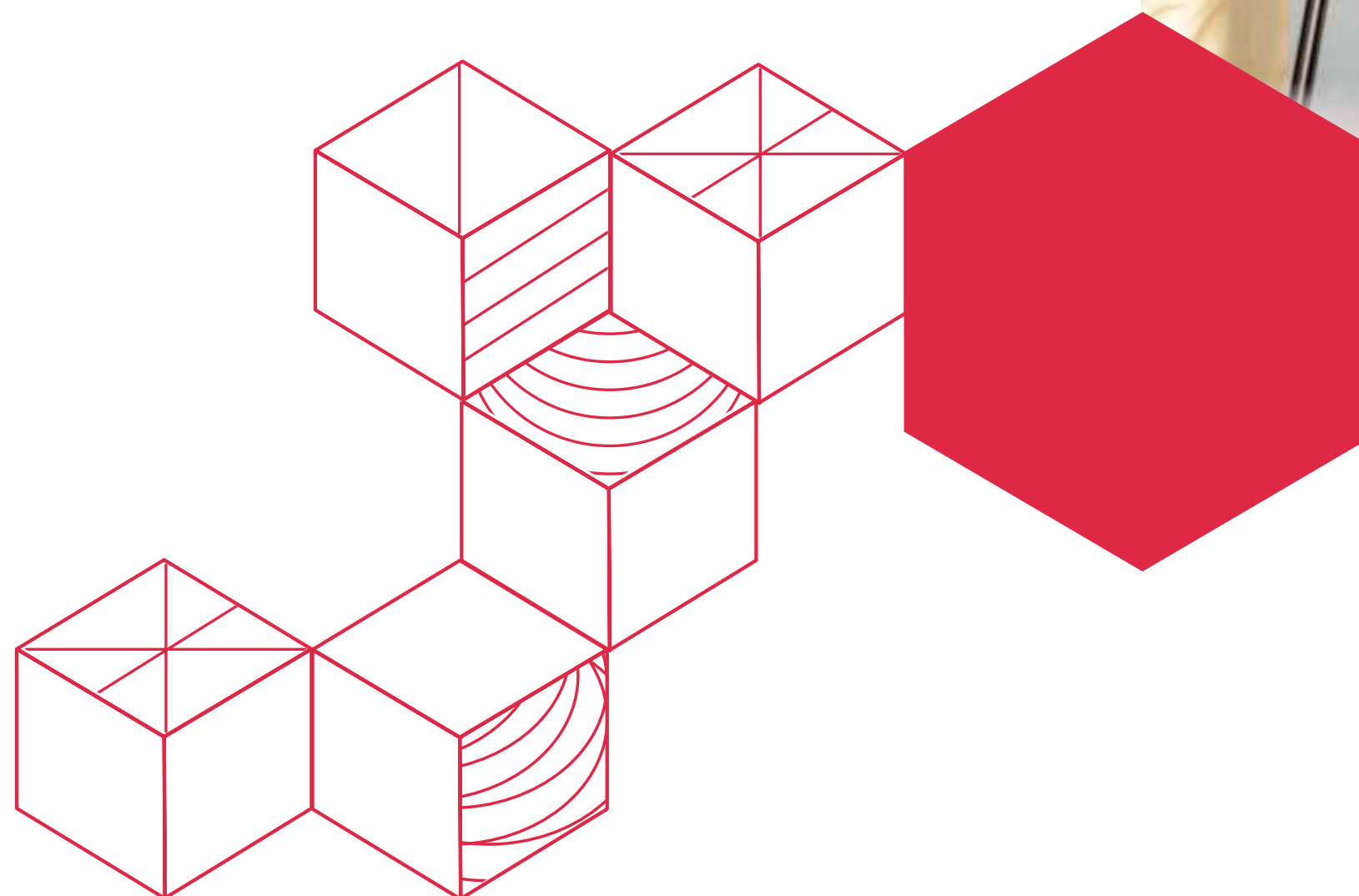
W 2023 r. Centrum prowadziło bardzo intensywną politykę medialną, opartą na indywidualnych kontaktach z dziennikarzami polskimi i międzynarodowymi, zainteresowanymi sytuacją wokół NCN – w tym m.in. zapowiedziami dotyczącymi ograniczenia niezależności NCN oraz niskiego finansowania Centrum. Dodatkowo wśród dziennikarzy mediów ogólnopolskich, lokalnych, akademickich i naukowych rozpowszechniliśmy 23 informacje prasowe dotyczące bieżącej działalności Centrum (ogłaszanych konkursów i ich rozstrzygnięć), które zostały wystane do około 700 adresatów – dziennikarzy oraz pracowników uczelnianych działów promocji.

W ciągu roku w mediach ogólnopolskich i międzynarodowych, prasie lokalnej oraz w mediach akademickich i naukowych (np. Research Professional News, Science Business, Times Higher Education, Polska Agencja Prasowa, „Gazeta Wyborcza”, „Forum Akademickie”) ukazywały się liczne publikacje na temat Centrum przygotowywane zarówno przez przedstawicieli mediów, jak i pracowników biura. Odnotowano 9,4 tys. publikacji o zasięgu 270,2 mln; w tym niemal 500 informacji w prasie, radiu i telewizji, 4,4 tys. informacji na stronach internetowych oraz 4,5 tys. informacji w mediach społecznościowych.

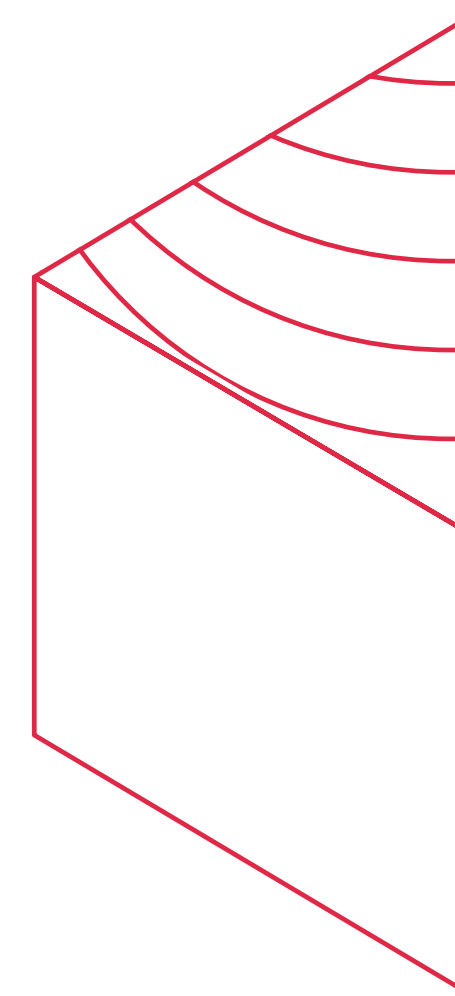
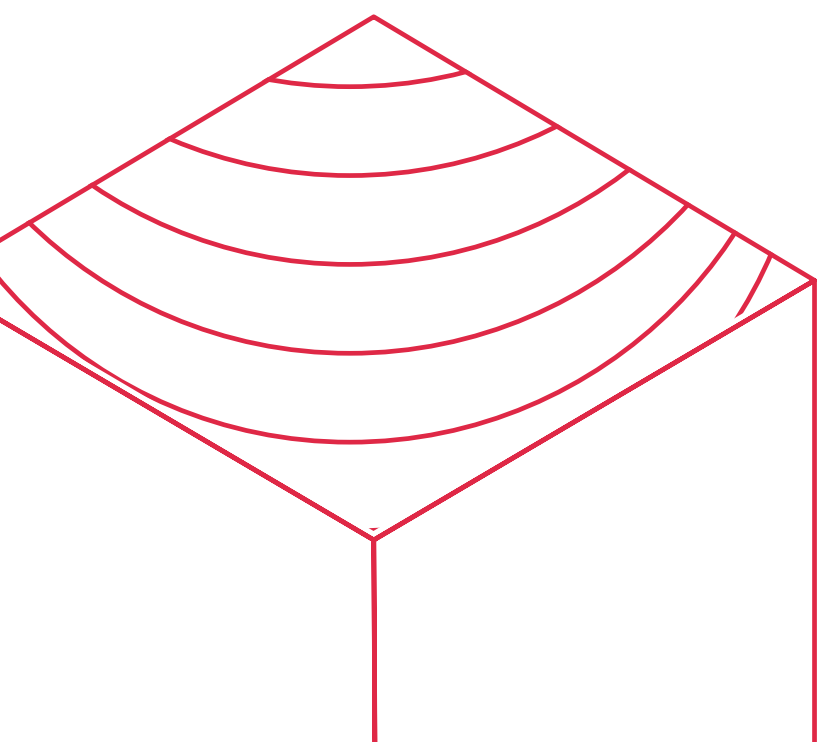
W 2023 r. Dyrektor Centrum udzielił 4 wywiadów na temat działalności i oferty grantowej NCN, zasad przyznawania grantów oraz otwartej nauki, przewodniczący Rady udzielił 2 wywiadów.

Koszty zadań realizowanych przez Centrum

W 2023 r. wykorzystaliśmy kwotę 1,5 mld zł, z której w ramach dotacji celowej przeznaczyliśmy na finansowanie konkursów 1,39 mld zł. Na pokrycie bieżących kosztów zarządzania zużytkowaliśmy dotację podmiotową w wysokości niespełna 38,2 mln zł.

Przykłady finansowanych projektów

 [Poczytaj o projekcie](#)

Kierownik projektu:

dr Sam Poppe

Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk

Tytuł projektu:

Modelowanie intruzji magmy na Księżycu, Marsie i Ziemi

Panel: ST10

Konkurs: POLS, ogłoszony 16 marca 2020 r.

 [Poczytaj o projekcie](#)

Kierownik projektu:

dr Martyna Molak-Tomsia

Muzeum i Instytut Zoologii Polskiej Akademii Nauk

Tytuł projektu:

Tiwanaku – badanie charakterystyki, pochodzenia oraz zmian w populacji prekolumbijskiej kultury znad jeziora Titicaca z użyciem metod genetycznych

Panel: NZ8

Konkurs: SONATA 8, ogłoszony 15 września 2014 r.

 [Poczytaj o projekcie](#)

Kierownik projektu:

dr Krystian Szadkowski

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tytuł projektu:

Początki i rozwój peryferyjnej postaci kapitalizmu akademickiego w Polsce (1990-2021)

Panel: HS6

Konkurs: SONATA BIS 12, ogłoszony 15 czerwca 2022 r.

 [Poczytaj o projekcie](#)

Kierownik projektu:

dr hab. inż. Beata Bochentyn, prof. PG
Politechnika Gdańska

Tytuł projektu:

Zrozumienie mechanizmów powstawania i kontrolowane wytwarzanie wieloskładnikowych nanometrycznych stopów na aktywnym podłożu do projektowania stabilnych anod dlatlenkowych ogniw paliwowych

Panel: ST5

Konkurs: SONATA BIS 11, ogłoszony 15 czerwca 2021 r.

 [Poczytaj o projekcie](#)

Kierownik projektu:

prof. dr hab. Karol Fijałkowski
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie

Tytuł projektu:

Analiza mechanizmów zwiększonej efektywności substancji przeciwdrobnoustrojowych względem biofilmu w obecności wirującego pola magnetycznego

Panel: NZ6

Konkurs: OPUS 14, ogłoszony 15 września 2019 r.

 [Poczytaj o projekcie](#)

Kierownik projektu:

dr hab. Dorota Mercz-Kot, prof. UŁ
Uniwersytet Łódzki

Tytuł projektu:

Nowe wyzwania dla zdrowia i bezpieczeństwa pracy w czasach cyfrowej transformacji w Europie: rola cyfrowych platform pracy

Panel: HS6

Konkurs: CHANCE, ogłoszony 9 marca 2021 r.

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Gramy dla polskiej nauki

ncn.gov.pl